

İEKK: Kadın cinayetlerine karşı mücadeleyi yükseltelim!

Kadınlar ardı ardına katlediliyor. Buna rağmen, şiddetin önlenmesi konusunda devletin sorumluluklarını içeren İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı "Ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesi" yasası hedef ha-

line getiriliyor. Çocuk istismarcılarına af çıkarmak için fırsat kollanıyor, çok güdük de olsa kadının nafaka hakkı gaspedilmek isteniyor.

İzlenen bu kadın düşmanı politikalara karşı toplumun ilerici, devrimci güç-

leri ve kadınlar seslerini yükseltiyorlar. Sözleşmeyi ve kadınları koruyan yasaları uygulatabilmenin, kadına yönelik şiddete ve cinayetlere son verebilmenin yolu, kadın-erkek tüm işçi ve emekçilerin mücadeleyi büyütmesinden geçiyor.

s.21

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 7
28 Temmuz 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Devrimci alternatif sorumluluğu

Derinleşen çok yönlü krizlerin soluksuz bıraktığı Türkiye'nin kapitalist düzeni, dinci-faşist gericiliğin daha da ağırlaştırdığı sorunlarını aşma imkanlarından yoksun bulunuyor. Bundan dolayıdır ki, kendi bünyesinden bu sorunları biraz olsun hafifletecek bir alternatif dahi yaratamıyor.

Bu tablodan çıkış yolu ancak top-

lumsal mücadelenin gelişmesiyle, diğer ezilen toplumsal katmanları da arkasından sürükleyebilecek biricik güç olan işçi sınıfının mücadele sahnesine çıkmasıyla açılabilir. O halde yapılması gereken, dümenini AKP'nin tuttuğu sermaye iktidarının karşısına bu sınıfın çıkarılmasıdır. Tüm güç ve imkanların bu doğrultuda seferber edilmesidir.

Türkiye'nin Libya macerası ve emperyalist odaklar

Akdeniz'deki enerji kaynakları Türkiye'de dahil bölgedeki çeşitli devletlerin yanı sıra ABD, Rusya ve AB emperyalistlerinin iştahını alabildiğine kabartıyor.

CHP Kurultayı üzerine

CHP'nin tek başına iktidar olabileceğinden hiç söz edilmedi. Vurgular genellikle "İlk seçimlerde dostlarımızla birlikte iktidar olacağız" biçimindeydi.

Kıdem tazminatı saldırısına karşı mücadeleye!

Saray rejimi işçilerin haklarını koruyormuş görüntüsü verme ihtiyacı hissetmiştir. Ancak sermaye ve diktatör için bu saldırı vazgeçilmezdir.

Devrimci alternatif sorumluluğu

Derinleşen çok yönlü krizlerin soluksuz bıraktığı Türkiye'nin kapitalist düzeni, dinci-faşist gericiğin daha da ağırlaştırdığı sorunlarını aşma imkanlarından yoksun bulunuyor. Bundan dolayıdır ki, kendi bünyesinden bu sorunları biraz olsun hafifletecek bir alternatif dahi yaratamıyor.

Çok yönlü bir kriz içinde debelenen dinci-faşist iktidar, konumunu koruyup sürdürebilmek için, din istismarına ve kudurgan bir şovenizme dayalı saldırgan politikalarını içerde ve dışarda yeni adımlarla tırmandırıyor.

Kirli ve kanlı icraatlarla kurlsız ve keyfi bir tek adam rejimini inşa eden AKP gericiği, 18 yıllık iktidarı boyunca tüm insani, manevi ve kültürel değerlere ölçsüz bir kinle saldırdı. Yalanı, sahtekarlığı, iftirayı, ikiyüzlülüğü ve ahlaksızlığı kimlik edindi. Yolsuzluk, hırsızlık, yağma, talan ve israf, zorbalık, haksızlık ve adaletsizlik egemen düzen haline geldi. Kadın cinayetleri ve çocuk tecavüzleri olağanlaştı. İş cinayetleri tırmandı. İşsizlik ve yoksulluk katlanılmaz boyutlara ulaştı. Rant uğruna doğa büyük bir hoyratlıkla tahrip edildi.

Tüm bunları uygarlığa, insanlığın kültür ve sanat mirasına düşmanlık tamamladı. Son Ayasofya kararı bunun güncel bir örneği oldu. Erdoğan'ın talimatıyla Danıştay Ayasofya'yı müze haline getiren kararı iptal etti. 1934 yılında müzeye dönüştürülen ve UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan Ayasofya camiye çevrildi. Böylece AKP iktidarının, Türkiye'nin çok dinli, çok kültürlü ve çok kimlikli yapısını korumaya özen gösterdiği yalanı ve ikiyüzlülüğüne dayalı demagogik propagandası da çökmüş oldu.

Ayasofya'ya ilişkin karar içerde ve uluslararası planda tepkilere konu oldu. ABD, AB, Rusya ve Hristiyan dünyası alınan karardan duydukları hayal kırıklığını dile getirdiler. Türkiye'nin "dinler ve kültürler arası diyalog ile bir arada yaşam

ve hoşgörünün korunması konularında sorumluluğu bulunduğunu" ve bu kararın "ortak Avrupa kültürüne ve uluslararası topluma karşı derin bir provokasyon" olduğunu belirttiler. Türkiye ile yürütülen Avrupa Birliği'ne tam üyelik müzakerelerine son verilmesi gerektiğini savundular, vb...

Düzen partileri ise AKP'nin arkasında saf tuttular. Atatürk devrimlerinin, Cumhuriyetin ve laikliğin temsilcisi olma iddiasındaki CHP, "halkın manevi değerleri"yle ters düşmemek adına ve "zaten orası kısmen cami olarak kullanılıyordu, imamı bile vardı" rahatlığıyla sorunu geçiştirdi. "Erdoğan'ın eline koz vermeme" "hassasiyeti"ni bir çizgi haline getiren CHP, tüm temel konularda AKP'den farklı bir politika izlemeyeceğini bir kez daha ortaya koydu. Saray rejiminin yalakası Perinçek ise, "Atatürk mevzisi Ayasofya değil, Mavi Vatan, Barış Pınarı ve 15 Temmuz FETÖ darbesine karşı mücadele mevzisidir" sözleriyle ırkçı zehirini kustu.

Ayasofya adımından sonra sıranın İstanbul Sözleşmesi ile başlayıp Medeni Kanun'da değişikliklere kadar varacağı tartışma ve kaygıları toplumun gündemine oturmuş durumda. Nitekim İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme tartışmaları sürüyor.

Dini inançların ve milliyetçi duyguların istismarı üzerinden atılan adımlar daha çok içeriye dönük ideolojik-politik amaçlar içeriyor ve islami değerlerin egemen kılınması bakımından önem taşıyor. Zira Ayasofya'ya eklenen minarelerden 1991'den bu yana ezan okunuyor ve özel bir bölümünde ibadet edilebi-

liyor. Dolayısıyla mesele Ayasofya'nın ibadete açılmasının ötesinde hedefler içeriyor. İdeolojik hegemonyasını yeni bir düzeyde dayatıp tahkim etmek bu hedeflerden biri. Yanı sıra dincilik, ırkçılık ve şoven milliyetçilik kışkırtılarak, muhafazakar kesimdeki gerici enerjiyi harekete geçirmek üzerinden kitle tabanının korunması hedefleniyor.

Düne kadar Ayasofya'nın camiye çevrilmesi talebine, "Bu oyuna gelecek kadar istikametimi kaybetmedim" diyerek itiraz eden Erdoğan, bunu AKP iktidarını yıpratmak için bir "siyasi tezgah" olarak değerlendiriyordu. Geçen yıla kadar bu tutumu alanların birçok bakımdan zayıf düştikleri bir dönemde böyle adımlar atmaları tümüyle politik ihtiyaçlardan kaynaklanıyor. Her cephede büyük bir tür adımlardan umduğu yararı sağlayıp sağlamayacağını ise önümüzdeki süreç gösterecek.

SALDIRGANLIĞIN GERİSİNDE BÜYÜYEN AÇMAZLARI DURUYOR

Dinci-faşist iktidar, dışarıda paylaşım kavgalarından pay kapmak için Türkiye ve bölge halklarına faturası ağır olan saldırgan politikalar izliyor. Petrolünü yağmalamak için Libya'da dahil olduğu kirli savaşı derinleştirirken, Suriye'deki işgali sürdürüyor. Kürt hareketini imha amaçlı saldırılarla Irak'ın hava sahası ve kara sınırları ihlal ediyor. Her fırsatta militarizm ve şovenist histeri körükleniyor.

İçeride ise ekonomik krizin derinleşmesiyle işçi sınıfı ve emekçi kitlelere yeni saldırılar dayatılıyor. Krizi ve korona sal-

gınına fırsata çevirmek isteyen sermaye ve iktidarı, kıdem tazminatın gaspı başta olmak üzere işçi sınıfının elinde kalan sınırlı kazanımları ayaklar altına almanın hazırlıklarını yapıyor. Grev hakkı, örgütlenme ve gösteri özgürlüğü, emeklilik, güvenceli çalışma vb. adım adım tasfiye ediliyor.

İşçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını alabildiğine ağırlaştırarak öfke ve tepkiyi her geçen gün büyüten bu saldırganlığın gerisinde, Türkiye'nin kapitalist düzeninin derinleşen sorunları ve bundan bir çıkış yolunun olmaması duruyor. Bunun içindir ki, işsizliğin, yoksulluğun, açlığın, demokratik hak ve özgürlüklerden yoksunluğun ve çaresizliğin dipsiz kuyusuna itilen işçi ve emekçiler, "yeni ve güçlü bir Türkiye" sahtekarlığı ve "herşeyin daha iyi olacağı" masallarıyla sersemletilmek isteniyor. Dini simgesel sözde zaferlerle kitle tabanı korunmaya çalışılıyor.

Hedeflerine ulaşmak için düzeni ayakta tutan tüm temel kurumların çivisini çıkaran AKP iktidarı, buna rağmen yeni bir rejim kurmayı başaramadı, başaramıyor. İçeride ve dışarıda itibarı ve meşruiyeti giderek zayıflıyor, tüm çabalarına rağmen tabandaki çözülme durduramıyor. Bunun yol açtığı öfke, kin ve korkuyla daha da saldırganlaşıyor. Emekçilerin gerçek sorunlarıyla hiçbir alakası olmayan sahte gündemlere sığınmak zorunda kalıyor.

BÜYÜYEN FATURANIN YARATTIĞI KORKU

AKP iktidarı altında birleşen gericiilik odağı bir bütün olarak devleti ele geçirmeyi başarabildi. Bunu içeride işbirlikçi burjuvaziye, dışarıda batıl emperya-

listlere sundukları hizmetlere borçlular. Zaman zaman belli sınırları aşarak kimi güçlükler çıkarsalar da, alternatiflerinin olmadığı koşullarda bu desteği almayı sürdürüyorlar. Bu sayede acımasız ekonomik-sosyal yıkım politikalarını hayata geçiriyor, faşizan uygulamaları tırmandırıyorlar. Yanı sıra bin bir türlü demagoji ve kirli silahı da başarıyla kullanarak çürümüşlüğü ve despotluğun simgesi bir iktidar yaratmış bulunuyorlar.

Ancak, bu denli rezilleşmeleri ve çürümeleri, her alanda tam bir gözü dönmüşlikle davranmaları büyük bir fatura biriktirmiş bulunuyor. Dolayısıyla elde ettikleri güce rağmen gelinen yerde temel önemde bir dizi yapısal zaaf ve zayıflıklarla yüz yüzeler. Arzuladıkları rejim değişikliği hedefine ulaşamadıkları ve yerine birşey koyamadıkları gibi, giderek moral gücü ve dayanaklarını da yitiriyorlar. İktidarları boyunca adım adım yol açtıkları toplumsal çürüme tablosu içinde boğulmaya doğru yol alıyorlar. Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel boyutları olan ağır kriz tablosu saray rejimini giderek yıpratıyor, ona güç ve meşruiyet sağlamakta büyük bir imkan olan seçmen desteği giderek erozyona uğruyor. Bu koşullarda, iç savaşı bile göze alarak iktidarda kalma kararlılığı sergileyeceklerinden kuşku duymamak gerekiyor.

BİRİCİK ÇIKIŞ YOLU!

Düzenin her cephede derinleşen krize rağmen, güçlü bir toplumsal çıkış yaşanmadığı için, işçi sınıfının önemli bir kesimi denetim altında tutulabildiği için, dinci-faşist iktidar bugüne kadar ayakta kalmayı başarabilmiştir.

Ancak gelinen yerde, sahip oldukları iktidar gücüne rağmen, bunda fazlasıyla

zorlanıyorlar. İçerde baskı, terör ve zorbalığı tırmandırmak, dışarda gerici savaş maceralarına atılmak, toplumu daha da kutuplaştırıp düşmanlaştırmak dışında bir çözüm yolu bulamıyorlar.

Derinleşen çok yönlü krizlerin soluksuz bıraktığı Türkiye'nin kapitalist düzeni, dinci-faşist gericiiliğin daha da ağırlaştırdığı sorunlarını aşma imkanlarından yoksun bulunuyor. Bundan dolayıdır ki, kendi bünyesinden bu sorunları biraz olsun hafifletecek bir alternatif dahi yaratamıyor.

Bu tablodan çıkış yolu ancak toplumsal mücadelenin gelişmesiyle, diğer ezilen toplumsal katmanları da arkasından sürükleyebilecek biricik güç olan işçi sınıfının mücadele sahnesine çıkmasıyla açılabilir. O halde yapılması gereken, dümenini AKP'nin tuttuğu sermaye iktidarının karşısına bu sınıfın çıkarılmasıdır. Tüm güç ve imkanların bu doğrultuda seferber edilmesidir.

Sermaye düzeninin aşma imkanlarına sahip olmadığı krize ve dinci-faşist AKP rejimine karşı devrimci alternatif geliştirmek, "... kuşkusuz programatik ve stratejik bir çerçevede, ama tümüyle pratik bir sorundur... Asıl önemli ve tayin edici olan, çizginin toplumsal hayatın içinde kendi gerçek dayanaklarından güç alabilmesidir, maddi sınıfsal bir temel üzerinde ete kemiğe bürünebilmesidir. Bu olmadığı sürece sözünüzün gerçek siyasal yaşam içinde bir yeri, bir etkisi, işlevi olmaz... Ayaklarınızı temsil etmek iddiası taşıdığınız toplumsal alana basmadıkça, sırtınızı salt en ileri kesimleri şahsında da olsa devrimci bir sınıfa dayamadıkça, sınıf mücadelesi sürecindeki desteğini buradan alan bir siyasal güç odağı haline gelmedikçe, güncel krizlere pratik değeri olan çözümler sunamazsınız..." (TKİP V. Kongresi Açılış Konuşması... / Parti, sınıf ve siyasal mücadele)

Sosyal medya sansürüne "kılıf" aranıyor

Baroların, kıdem tazminatının, muhalif gazetecilerin yanı sıra sosyal medya da dinci-faşist rejimin hedef tahtasında bulunuyor. Dışarıda savaş cephelerini genişletirken, 'iç düşman'a soluk aldırma politikası izleyen rejim, saraya biat etmeyenlerin sosyal medyada kendilerini ifade etmelerinin önüne geçmek için harekete geçti.

AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin, sosyal medya düzenlemesiyle ilgili hazırlanan teklifin içeriğine ilişkin açıklama yaptı. Açıklamada sansürden ya da muhaliflerin sosyal medya paylaşımlarından dolayı tutuklanacağından söz edilmiyor elbet.

Sosyal medya ağlarının Türkiye'de temsilci bulundurmalarını istiyorlar. Dolayısıyla rejimi rahatsız eden bir gelişme olduğunda, baskı yapacakları bir muhatapları olacak. Yani 'suyu kaynağından kurutmayı' hedefliyorlar. Facebook,

Twitter, Instagram gibi sosyal medya platformlarının temsilcilerini 'el altında bulundurma' hevesine kapılan AKP-MHP rejimi, bu kişileri istediği gibi tehdit edebilecek ya da rüşvetle satın almaya çalışacak. Onları bir tür maşa olarak kullanabilmeyi hedefliyor. Ancak rejimin bu hedefine ulaşması kolay değil. Zira bu platformlar birer uluslararası tekel konumundadır. Ancak bunu yapamasa da sosyal medyayı boğma hevesinden vazgeçmeyecek.

AKP'li Ö. Zengin "Sosyal medya eğer yeni bir hayat alanı ise özel hayatta zarar gören konularla muhakkak bir yaptırım olması gerekiyor." diyor. Saray savcıları bu bozuk cümleden istedikleri

sonucu çıkartabilir, buna dayanarak rejimi rahatsız eden paylaşımlar yapanlara istedikleri cezayı verebilirler.

"Asla sosyal ağların kapanması değil bizim amacımız. Hak ve hukuk arasında bir denge kurmaya çalışıyoruz" şeklinde konuşan Ö. Zengin, kimler için "hak ve hukuk dengesini kuracaklarını" söylemiyor.

AKP'li görevlinin bir diğer gerekçesi ise, 'kargaları güldürecek' cinsten: "Sosyal medyadaki hakarete, küfre, bu medya aracılığıyla yapılan tacizlere son vermeyi hedefliyoruz."

Sosyal medyayı kontrol altına almak isteyen AKP-MHP iktidarının maaşa bağladığı binlerce trol var. Bunların işi küfür,

hakaret, taciz, tehdit, şantaj, linç gibi en iğrenç yöntemlerle rejimi eleştirenlere saldırmaktır. Bu rejimin bir görevlisi utanmadan "...hakarete, küfre, bu medya aracılığıyla yapılan tacizlere son vermeyi hedefliyoruz." diyebiliyor.

Medyanın %95'i rejim borazanlığı yapıyor. Gerçek haber vermek gibi bir dertleri yok. Her biri kendi meşrebine göre dinci-faşist propaganda yapıyor. Ancak toplumun çoğunluğu saraydan beslenen bu 'gazeteci kılıklı' tetikçiler ordusuna zerre kadar güvenmiyor. Dolayısıyla çoğunluk az sayıdaki muhalif yayınlardan ya da sosyal medyadan gerçeği öğrenmeye çalışıyor. Beka sorunu yaşayan, içindeki çatlaklar derinleşen AKP-MHP rejimi gerçeklerden büyük bir korku duyuyor. Sosyal medyayı zapturapt altına alma çabası bundan kaynaklanıyor. Düzenleme de buna kılıf uydurmaktan öte bir anlam taşıyor.

Türkiye'nin Libya macerası ve emperyalist odaklar

Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları Türkiye de dahil bölgedeki çeşitli devletlerin yanı sıra ABD, Rusya ve AB emperyalistlerinin iştahını alabildiğine kabartıyor. Bölgedeki enerji kaynaklarının "birilerine" peşkeş çekilmesine sessiz kalmayacaklarını karşılıklı olarak birbirilerine ilan etmeleri bunun itirafından başka bir şey değil.

Doğu Akdeniz ve Libya'da yağma savaşını tırmandıran Türk sermaye devletine karşı en son itiraz Fransa'dan geldi. Paris'te Elysee Sarayı'nda Kıbrıs Cumhurbaşkanı Nikos Anastasiadis ile görüşen Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Doğu Akdeniz ve Libya'daki faaliyetlerinden dolayı Türkiye'ye yaptırım çağrısı yaptı. Libya'daki son gelişmeleri de değerlendiren Macron, "Libya'da ateşkes ve siyasi çözüm" vurgusu yaparak, müdahil olan devletlere de yaptırım uygulanması gerektiğini duyurdu.

Libya'ya dair emperyalist hesapların, karşılıklı dalaşmaların nereye varacağını kestirmek kolay değil. Emperyalistler ve her biri farklı bir emperyalist odakla iş yapan bölgesel taşeronlar Libya'da ve dolayısıyla Doğu Akdeniz'de pastadan pay kapmak için hummalı bir uğraş içindeler. Mısır Libya'ya asker gönderme tezkeresi çıkarıyor, Putin Erdoğan-AKP iktidarının heveslerini dizginleyen anlaşmalar kotarıyor vs. Türk sermaye devletinin Libya hesapları çerçevesindeki hamleleri de devam ediyor.

Hatırlanacağı üzere bunlardan biri 17 Haziran'daki tam kadrolu diplomatik çıkarmaydı. AKP şefi ve avenelerinin bir ay önce Libya'ya yaptıkları çıkarmanın ardından basında, "Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti ile varılan anlaşma gereği, Türkiye yüzen santrallerle, Libya'nın iç savaşta alt yapısı tahrip olan elektrik ihtiyacını stabilize etmek istediği" yönlü haberler yer almıştı. Söz konusu haberlerde Libya hükümetinin 1000 megawattlık enerji santrali kapasitesi sağlama talebinde bulunduğu ve bu talebi Türk şirketi Karadeniz Holding A.Ş. yan kuruluşu olan Karpowership'in üstlendiği belirtilmişti. Bu arada Karpowership'in dünya çapında 25 yüzen enerji santrali işlettiği bilgisine de yer verilmişti. Ardından Türk şirketlerin enerji iş birliği için harekete geçtiği basına yansımıştı. Libya Ulusal Petrol Kurumu ise petrol üretimine ve

ardından da ihracata başlanabilmesi için bölge ülkeleriyle görüşmelerin devam ettiğini ve görüşmelerden umutlu olduklarını bildirmişti.

Libya'nın kırsal alanlarında elektrik ya çok az ya da hiç ulaşamıyor. Şehirlerde ise elektrik kesintileri günlük 10-12 saati buluyor. Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti Türkiye ile varılan anlaşma ile elektrik sorununu çözmek, petrol üretimi için gerekli olan elektriği elde etmek ve yeniden üretime geçerek petrol ihracatını artırmak istiyor.

LIBYA'DA SAVAŞ VE İÇ SAVAŞIN TABLOSU

Libya on yılı aşkın bir süredir vekalet savaşları, savaş ve iç savaş nedeniyle gerçekte kabilelere, görünürde ise ikiye bölünmüş durumda. Bir tarafta başında Fayiz es-Serrac'ın bulunduğu Trablus merkezli UMH, diğer tarafta Halife Hafter'in başını çektiği Libya Ulusal Ordusu ve bu ikisinin etrafında kümelenen kabile ağalarından menkul bir Libya tablosu mevcut. Emperyalist odaklar ise kendi çıkarları gereği ya Halife Hafter ya da Fayiz es-Serrac'dan, bazen de her ikisinden yana tavır sergilemekte ve destek vermekte sakınca görmemekteler.

Libya'da "Arap Baharı"na paralel olarak gelişen protestolar ve emperyalist odakların her türlü açık ve gizli müdahalesi sonucu, 2011 yılında Muammer Kadafi devrilmişti. O günden bu yana sürekli derinleşen bir savaş ve iç savaş dramı yaşanıyor. Ülke 2014 yılında yapılan ve katılımın düşük olduğu seçimlerin ardından fiilen ikiye bölündü. Bugün Trablus'a hükmeden güçler, seçim sonucunu kabul etmeyerek, kendilerini Libya'nın temsilcisi ilan ettiler. Tartışmalı seçimi kazanan ve bugün General Hafter'le anılan Temsilciler Meclisi ülkenin doğusundaki Tobruk kentine çekildi. Tobruk merkezli Temsilciler Meclisi'nin askeri gücünü General Halife Hafter'in başında bulunduğu "Libya Ulusal Ordusu" oluşturuyor.

2014 seçimlerinin ardından siyasi kaosun daha da derinleştiği Libya'da Birleşmiş Milletler'in arabuluculuğu ile Aralık 2015 tarihinde imzalanan "Libya Siyasi Anlaşması" kapsamında Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti kuruldu. Trablus hükümeti, Birleşmiş Milletler tarafından Libya'nın meşru hükümeti olarak tanındı.

Hafter ve Tobruk merkezli parlamento, Fayiz es-Serrac'ın, Türkiye ile imzaladığı "Akdeniz Kıta Sahaneliği Anlaşması"

nedeniyle vatana ihanet ettiğini ve bu nedenle yargılanması gerektiğini ilan ederek, Trablus'a karşı askeri harekât başlatmıştı. Trablus merkezli UMH, Halife Hafter güçlerinin Trablus hükümetine karşı başlattığı operasyonlar nedeniyle Türkiye'den askeri destek talebinde bulunmuştu. Türkiye bunun öncesinde araç-gereçler, askeri danışman ve istihbaratıyla zaten sahadaydı. Bu sahada olma durumu Fayiz es-Serrac'ın "daveti" ile "resmiyete" de kavuştu. Bu "davetin" dayanağını, Fayiz es-Serrac ile Türkiye arasında Kasım 2019'da imzalanan "Güvenlik ve İşbirliği Mutabakat Anlaşması" ile "Akdeniz Kıta Sahaneliği Anlaşması" oluşturmaktadır. "Davetin" akabinde AKP şefi Libya'ya asker gönderilebileceğini açıklamıştı. Nitekim AKP-Erdoğan iktidarı, zaman kaybetmeden parlamentodan geçirttiği bir teskereyi de dayanak yaparak, Suriye'den devşirdiği binlerce cihatçı çete elemanı ve savaş ekipmanları ile Libya sahasında cirit atmaya başladı.

Libya'daki savaş ve iç savaş yıllardır Türkiye'nin de dahil olduğu bir vekalet savaşına dönüştü. Halife Hafter cephesini Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Rusya destekliyor. Fransa

her ne kadar Fayiz es-Serrac hükümetini resmi olarak tanısa da yarı açık, yarı gizli Halife Hafter'i destekliyor. Fayiz es-Serrac'ın başında bulunduğu "Ulusal Mutabakat Hükümeti" ise siyasi ve askeri olarak Türkiye'den beslenmektedir.

İtalya, eski sömürgesi Libya'da Fayiz es-Serrac hükümetini desteklemektedir. ABD resmîyetinde Trablus merkezli Fayiz El Serrac hükümetini tanımakla birlikte, kah Fayiz El Serrac kah Halife Hafter'in arkasında durmakta bir beis görmüyor. Güçler dengesinden hareketle, açık bir pozisyon almasa da duruma göre güçlenen tarafa meylediyor.

"LIBYA SEFERİ"NDEN UMULANLAR

AKP şefi, mirasını savunduğu Osmanlı'da olduğu gibi, her sıkıştığında 'sefere' çıkarak, şovenizmi şahlandırarak sıkışmışlığını gölgelemek ve sisli havada her türlü aykırı sesi bastırmak hevesinde. Bu dönemde yine iç siyasette tıkanma ve ekonomik darboğazda debelenme hali yaşanıyor ve sefer ihtiyacı doğuyor. Yaşanan çöküntüden doğan her türlü faturanın işçi ve emekçilere ödettirilmesi için ne gerekiyorsa yapmaya kararlı görünüyor. Var olan kaynakları yağmalayan, kasaları boşaltan AKP şefi ve yandaşları çarkı döndürmek için kaynak bulmakta iyice zorlanır hale gelmiş durumdadır. Son olarak kıdem tazminatına göz dikmiş bulunuyorlar. Bunun için de her türlü muhalefeti zapturapt altına almak istiyorlar. Meclis'ten geçen "Barolar Yasası" bunun en son örneğini teşkil ediyor.

AKP-Erdoğan iktidarının tam da böyle bir dönemde yeni bir 'sefere' ihtiyaç duyması boşuna değil. Bölgesel güç olma hevesi ile Suriye'ye yönelik başlatılan başarısız 'sefer' iyice ayağına dolanmadan yeni bir milliyetçilik ve şovenizm atmosferi yaratması lazım. 'Suriye seferindeki' başarısızlığın ardından 'bölgesel güç olma' iddiası yara alan Türkiye için "Libya Seferi", yeni bir kapının açılması demek oluyor.

Kaddafi devrilmeden önce çok sayıda Türk firması, özellikle inşaat alanında Libya'da faaliyet gösteriyordu. Libya'da yaşanan iç savaş sonrası Türkiye burada büyük bir ekonomik kayıp yaşadı. "Libya seferinde" Türkiye'ye yeniden ve daha iş-tah açıcı bir şekilde ticari fırsatlar sunmayı da taahhüt eden Fayiz es-Serrac, Türkiye'yi dolu dizgin yanına çekmiş oldu.

Fakat Türkiye'yi sahaya çeken sebeplerin başında, Doğu Akdeniz'deki gelişmeler yer alıyor. Türkiye geçen yıl Doğu Akdeniz'de petrol ve doğalgaz arama çalışmalarına başlamıştı. Avrupa Birliği, İsrail, Yunanistan ve Mısır'ın yanı sıra bir dizi başka bölgesel ve küresel gücün Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki sondaj faaliyetlerini yasadışı sayıp tepki göster-

meleri, Doğu Akdeniz'in uluslararası arenada yeni bir çatışma alanı olarak ortaya çıkmasına yol açmıştı.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki çabalarını boşa çıkaracak adım Yunanistan, Kıbrıs ve İsrail'in Atina'da imzaladığı 'EastMed' adlı doğal gaz boru hattı anlaşmasıyla atıldı. Türkiye'nin tepki gösterdiği bu anlaşma, Türkiye dışlanarak, Doğu Akdeniz'den çıkan gazın Avrupa'ya taşınmasını amaçlıyor. Türkiye ise Trablus'taki hükümetle yaptığı "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Anlaşması" ile elini güçlendirdiğine inanıyor.

AVRUPA'NIN İKİYÜZLÜ OYUNU

Avrupa Birliği'ne üye emperyalist odaklar bir yandan Doğu Akdeniz ve Libya'daki enerji kaynaklarını kendi lehlerine güvence altına almaya çalışıyorlar, diğer taraftan Libya üzerinden Avrupa'ya yönelen Afrika kaynaklı göç dalgasını engellemek için bir dizi kirli hesap içinde. Avrupa, göçmenlerin Avrupa'ya geçiş için kullandığı güzergahların başında gelen ülkelerden biri olan Libya ile yaptığı sınır anlaşmalarıyla yasa dışı göçü engellemeye çalışıyor.

Birleşmiş Milletler verilerine göre Libya'daki mülteci kamplarında yaklaşık 50 bin kayıtlı mülteci ve sığınmacı bulunuyor. Bu mülteci kampları Avrupa Birliği fonlarıyla finanse ediliyor. Kamplar dışında Libya'da kayıt altına olmayan 800 bin göçmenin daha bulunduğu söyleniyor. Libya'daki mülteci kamplarında yaşayan göçmenlerin maruz kaldığı insanlık dışı muameleler sıklıkla dünya kamuoyuna, basına ve raporlara yansıyor. Uluslararası Af Örgütü'nün değerlendirmesine göre Libya'daki göçmen kamplarındaki koşullar, Nazi dönemini andırıyor. Avrupa Birliği ülkeleri durumu bile yaşayanlara göz yumuyor. Libya'da bulunan 800 bini aşkın göçmenin karşı karşıya kaldığı bu insanlık dışı muamele ve mevcut otorite boşluğu, Avrupa'ya ölümüne yolculuğu daha da tetikliyor. Böyle bir göç riski Avrupa'nın uykusunu kaçırıyor. Avrupalı emperyalist odaklar da bu ölüm yolculuğunda bir ferden bile sağ olarak karaya çıkmaması için her türlü yolu deniyorlar.

Nedir ki Libya, diğerleri için olduğu kadar AB emperyalistleri için de her şeyden önce enerji kaynakları üzerinde egemenlik kurma hesaplarında kritik bir yer tutuyor. Dolayısıyla bölge halkları emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin hesaplarını bozacak bir mücadeleyi yükseltmedikçe, Libya'nın kanlı bir av ve paylaşım sahası olmaktan kurtulması mümkün görünmüyor.

"Libya mutabakatı" ve MGK toplantısı

"İçeride ve dışarıda savaş" politikalarıyla ülkeyi savaş bataklığına sürükleyen AKP-MHP rejimi, bölgedeki emperyalist rekabetten pay kampa çabasıyla yeni cephe açma hevesinde. Borçlarını, açıklarını kapatmak için finansman peşinde koşan sermaye iktidarı, işçi-emekçilere açlık ve sefalet olarak ödeteceği "savaş faturası"nı kabartıyor.

Türk sermaye devletinin doğrudan parçası olduğu Libya'daki gerilim, tarafların karşılıklı hamleleriyle tırmanırken diplomasi trafiği de sürüyordu. Petrol, doğalgaz gibi enerji kaynaklarının zenginliğiyle öne çıkan ülkenin yağmalanmasına katılan Türk sermaye devleti, ABD'nin ve NATO'nun çıkarları doğrultusunda savaşa girdi. Amerikan emperyalizmi için Rusya'nın önünü kesme misyonunu üstlenen rejim, diğer yandan da Rusya ile diplomasi trafiğini yürütmeye çabalıyordu.

Son günlerde Sirte üzerine tırmanan gerilimle birlikte Türkiye ve Rusya heyetleri 21 Temmuz'da bir araya gelmişti. Türkiye'ye gelen Rusya Dışişleri Bakanlığı yetkilileriyle yapılan görüşmelerin ardından iki ülke arasında "mutabakat sağlandığı" öne sürüldü.

Rusya Dışişleri Bakanlığı, iki ülkenin mutabakat sağladığı maddeleri ertesi gün şöyle açıkladı:

-Libya'da uzun süreli ve sürdürülebilir ateşkes için gereken koşulların oluşturulması amacıyla Libyalı taraflara nü-

fuz edilmesi de dahil olmak üzere ortak çabalara devam edilecek.

-Libya konulu Berlin Konferansı'nın kararlarına (19 Ocak 2020 tarihli) uygun olarak ve BM'nin koordinasyonunda Libyalı taraflar arasındaki siyasi diyalogun teşvik edilmesine katkı sunulacak.

-Güvenli insani erişimin sağlanması ve tüm ihtiyaç sahiplerine acil olarak yardım ulaştırılması için taraflara önerilen alma çağrısı yapılacak.

-Libya Ortak Çalışma Grubu kurulması ve görüşmelerin bir sonraki turunun en kısa zamanda Moskova'da yapılması konusunda çalışma yapılacak.

MGK'DA AZERBAYCAN VURGUSU

Öte yandan, AKP şefi Tayyip Erdoğan başkanlığındaki MGK toplantısından yine "savaş ve saldırganlığa devam" vurgusu öne çıktı. 2,5 saatlik toplantının ardından yayınlanan bildiri, "barış", "istikrar", "halkların yanında olunacağı" vb. söylemlerle yapılan hamasetin ve terör demagogilerinin yanı sıra Libya, Doğu Akdeniz, "sınır ötesi operasyon" başlıklarında "gerekli adımları atmaya devam edileceği" ifade edildi.

Bildiri Ermenistan-Azerbaycan gerilimi üzerine madde de yer aldı. Ermenistan'ın hedef gösterildiği maddede, "Azerbaycan'ın haklı davasında alacağı her türlü karara sahip çıkılacağı" vurgusu yapıldı.

CHP Kurultayı üzerine

CHP 37. Kurultayı'nı, Kılıçdaroğlu'nun da konuşmasında belirttiği gibi, "Türkiye tarihinde en ağır buhranın yaşandığı dönemde" topladı. "Hedef iktidar" sloganıyla toplanan kurultayda tek genel başkan adayı olan Kılıçdaroğlu, 1356 delegeden 1318'in oyunu alarak 6. kez CHP Genel Başkanı seçildi. Aday adaylıklarını açıklayan ancak yeterli imzaya ulaşamayan Aytağ Atıcı, İlhan Cihaner ve Tolga Yarman ise Kılıçdaroğlu yönetimine ve kurultayın toplanma yöntemine dair eleştirilerde bulundular. Kemal Kılıçdaroğlu ve yöneticilerin salonu terk etmesi karşısında İlhan Cihaner, "Buradan bir karar çıkacaktı biz de geleceğimizi kuracaktık. Neredeler? Bu ciddiyetsizlikle nasıl iktidara gideceğiz. Bu bir tiyatro!" sözleriyle tepki gösterdi.

"Önümüzdeki ilk seçimlerde dostlarımızla birlikte iktidar olacağız" diyen Kılıçdaroğlu, Cumhuriyet'in birinci yüzyılına sonuna yaklaşıldığı için "İkinci Yüzyıla Çağrı" şiarıyla hazırlanan 13 maddelik manifestoyu okudu. Manifesto oybirliğiyle kabul edildi.

Yasama, yargı ve medyanın bir kişinin vesayeti altında olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, demokrasinin "sadece kağıt üzerinde kalan bir sözcük haline gelmiş" olduğunu belirtti. Türkiye'nin ekonomik sorunlarına, ekonomik bağımsızlığının tehlike altında olduğuna dikkat çekti. Yanı sıra, izlenen dış politika sonucu Türkiye'nin egemen güçlerin taleplerini yerine getiren bir devlet konumuna düşürüldüğünü ileri sürdü. Kimsenin etnik kimliğinin sorgulanmaması gerektiğini belirten Kılıçdaroğlu, "Toplumsal barışımız temelden dinamitlenmiştir" dedi ve eğitim alanındaki sorunlara işaret etti.

Kurultay divan başkanlığına seçilen Özlem Çerçioğlu ise yaptığı konuşmada, kurultayda kadın olarak seçilmesini sağlayan kişinin Mustafa Kemal Atatürk olduğunu belirterek ona teşekkür etti. İstanbul Sözleşmesi'nin yanında olduğunu ifade eden Çerçioğlu, "Biz mücadelesini Kuva-i Milliye'den, sözünü Hrant Dinklerden, Uğur Mumculardan, azmini Türkan Saylanlardan, isyanını Pir Sultanlardan, gücünü Deniz Gezmişlerden, vicdanını Erdal Erenlerden, özgürlüğünü Bülent Ecevit'in güvercinlerinden ve iradesini Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten almış bir neslin evlatlarıyız" sözleriyle kurulta-

ya "devrimci" coşku katmaya çalıştı.

"2. YÜZYILA ÇAĞRI MANİFESTOSU" VE VAATLER

Türkiye'nin sorunlarını halk ve millet ittifakıyla birlikte çözeceklerini belirten Kılıçdaroğlu, "Önümüzdeki ilk seçimlerde dostlarımızla birlikte iktidar olacağız" iddiasını ileri sürdü. İktidara geldiklerinde uygulamak üzere hazırladıkları "2. Yüzyıla Çağrı Manifestosu"nda yer alan konuları vaatler olarak sıraladı.

Manifestodaki vaatlerin başlıcaları ise şunlar:

Demokratik parlamenter sisteme geçilecek, partili ve taraflı cumhurbaşkanlığı sistemine son verilecek. Yasaların hazırlanmasında sendika, oda ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine başvurulacak. Basın ve ifade özgürlüğü güvence altına alınacak. Türkiye'nin toplumsal barışı ve huzuru sağlanacak, Kürt sorunu TBMM'nin öncülüğünde çözülecek, bu sorununu egemen güçler tarafından kullanılmasına izin verilmeyecek. Seçim yasağı değişecek, seçim barajı kaldırılacak. Siyasi ahlak yasası çıkarılacak, siyaset kirliliğinden arındırılacak. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi öncelikli bir devlet politikası haline getirilecek. Eğitim sistemi yeniden yapılandırılacak, üniversitelerde her türlü düşünce özgürce tartışılabilir, darbecilerin getirdiği YÖK kaldırılacak. Gelecek nesiller için ekosistem hakkı korunarak, onlara yaşanabilir bir dünya teslim etmek bilinciyle hareket edilecek. Kayyım uygulamalarına son verilecek, seçimle gelenlerin ancak seçimle gitmeleri garanti altına alınacak. Ortadoğu Barış ve İşbirliği Teşkilatı kurulacak, uluslararası hukuk ve meşruiyete önem veren bir dış politika izlenecek. Tüm terör örgütleriyle mücadele ödün verilmeksizin sürdürülecek, vb...

"YENİ" VAATLER, KATI GERÇEKLER VE CHP'DE "SOL GÖVDE"

Konuşmalarda CHP'nin tek başına iktidar olabileceğinden hiç söz edilmedi. Vurgular genellikle "İlk seçimlerde dostlarımızla birlikte iktidar olacağız" biçimindeydi. Manifestodaki hedeflerine Millet İttifakı'ndaki dostlarıyla ulaşmayı amaçladıkları belirtildi.

"31 Mart'ta dostlarımızla birlikte duvarın arkasına geçtik. Yine dostlarımızla o duvarı parça parça yıkacağız" sözleri, CHP'nin tek başına iktidar olabileceği inancı taşımadıklarını, böyle bir iddiaya sahip olmadıklarını anlatıyordu. Buna rağmen CHP kurultayını "Yüz yılı geride bırakan ve önümüzdeki yüz yıla açılan bir kurultay" olarak sunabildiler ve "Orta Doğu'dan Avrupa'ya, Avrupa'dan Afrika'ya, Amerika'dan Rusya'ya, uzak Asya'ya kadar tüm dünyanın gözünün kulağının olduğu bir kurultay" olduğunu iddia ettiler. Dahası, "sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik buhrandan nasıl çıkacağımızı anlatacağımız ... çıkış yolu tüm dünyaya örnek olacak" bir kurultay iddiası ortaya koymuşlardı. Ancak Türkiye'nin beş temel sorunu olarak sıralanan olgularda yeni bir şey yoktu, zira bunlar önceki kurultayın da temel başlıklarıydı.

Daha da önemlisi, 13 maddeden oluşan manifestoyu nasıl gerçekleştireceklerine, "sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik buhrandan" nasıl çıkılacağına ilişkin hiçbir şey söyleyemediler. Zira, 80 yıldan bu yana, koalisyon hükümetleri içinde yer aldığı bazı dönemler hariç, sürekli olarak "ana muhalefet partisi" olarak kalan, "müzmin muhalefet partisi" olmanın ötesine geçemeyen CHP, bugünün emperyalist dünya düzeni ve kapitalist Türkiye gerçeği karşısında, bir düzen partisi olarak emekçilere bir şey sunma,

manifestosunu uygulama imkanlarından yoksundur.

CHP'de "sol gövde" olarak adlandırılan "Gelecek için Biz" grubunun temsilcileri ise, sözkonusu manifestoyu, "CHP'de lider diktasının acilen bırakılması", partinin lider partisine değil halkın partisine dönüşmesiyle uygulayabileceklerini ileri sürüyorlar. Parti meclisi üyesi İlhan Cihaner, bu değişimin gerçekleşmesi durumunda, "Önce partimizi, sonra ülkemizi, sonra da dünyayı değiştirmeye talibiz. İhtiyacımız olan tek şey cesaret" iddiasında bulunuyor. Oysa CHP'nin sorunu, CHP'de "sol gövde" olarak adlandırılan grubun iddia ettiği gibi, Kılıçdaroğlu şahsında yaşanan liderlik zaafiyeti yada liderlik diktası olmadığı gibi dinci-faşist AKP iktidarı karşısında yeterince "laik" olamamak, siyasi islamcılarla ve milliyetçilerle iş bitirmek vb.'nden ibaret değildir. CHP'nin temel sorunu, onun sermayenin ve kurulu düzenin has partisi olmasıdır. "Devletin kurucu partisi" olarak övünen CHP'nin, pek çok temel konuda "önce devletin çıkarları" son dönemlerde ise politikasızlığın ifadesi olarak sıkça dile getirdiği "halkın hassasiyetleri" gerekçesiyle "din, vatan ve devlet" gibi konularda dinci-faşist AKP iktidarıyla yarışmayı marifet sayması, temel konularda onunla aynı safta yer almasıdır.

Düzen partisi olarak, mevcut düzeni koruma ve kollama, emekçi kitlelerin biriken öfkelerini yatıştırma ve tepkileri düzen içinde sönmüldürme, CHP'nin asli görevleri arasındadır. Sermayenin ve onun devletinin bekası için değişik roller üstlenen tüm düzen partileri gibi CHP'nin de rolü, sınıf ve emekçi kitleleri düzene bağlamaktır. Dolayısıyla yapılması gereken, devlet partisi CHP'yi destekleyen, ona oy veren, bu partiye çaresizlikten dolayı mahkum olan emekçilere çıkış yolu gösterebilmektir. CHP bayrağı altında demokrasi ve özgürlükler mücadelesi verilemeyeceğini ortaya koymak, tek adam rejimine karşı çıkan ve dinsel gericiğin karanlığında nefes alamayan milyonlarca emekçinin tepki ve öfkesinin düzene kanalize edilmesinin önüne geçmektir. Bu da işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin kendi bağımsız talep ve istemleri ile siyasal süreçlere dahil olmasıyla mümkündür. Bunu başarabilme sorumluluğu ise sınıf devrimcilerinin omuzlarındadır.

Avukat Ezgi Önalın'la konuştuk...

“Mücadelemizi sürdüreceğiz”

Suruç Katliamı'nın 5. yıldönümünde kaybedilenleri anmak için Süreyya Operası'nda yapılacak açıklamaya polis azgınca saldırmış, 55 kişi işkenceyle gözaltına almıştı. Gözaltına alınan ve yaralanan Av. Ezgi Önalın ile son yaşadığı saldırının yanı sıra, hukukçuların mücadelesi, ölüm orucundaki avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın “adil yargılanma” talebi ve kadına yönelik şiddet saldırılar üzerine konuştuk.

-Suruç Katliamı'nın 5.yıl dönümünde gözaltına alınan müvekkillerinizi görmek isterken, darp edilerek gözaltına alındınız. Öncelikle geçmiş olsun. Gözaltına alınma sürecinizi anlatabilir misiniz?

Eylem sonrası işkenceyle gözaltına alınan müvekkillerimizi görmek için avukatlar olarak Kadıköy Rihtım Karakolu'na gittik. Polislere kamu görevimizi yapmak istediğimizi, müvekkillerimizin sağlık durumları için endişeli olduğumuzu söyledik. Bizi içeri almamak için direndiler. Açıkcası Rihtım Karakolu'nun sürekli yaptığı bir şey bu. Her zaman eylemlerden sonra, gözaltılardan sonra giriş kapısını kapatarak avukatlarla müvekkillerin görüşmesini engellemeye çalışırlar. Bunu kabul etmediğimiz, içeri girmekte ısrarcı olduğumuz için çevik kuvveti çağırarak bizi işkenceyle gözaltına aldılar. İçeride de işkence devam etti. Avukat olduğumuz için ekstra işkenceye maruz kaldık.

-Suruç eyleminde gözaltına alınan dört meslektaşınız ile birlikte toplamda 55 kişi vardı. Polisin sert saldırısının yanı sıra gözaltında işkence yapıldığına dair görüntüler ortaya çıktı. Siz de darp edildiniz. Gözaltına alınanlara dönük, özelden avukatlara dönük işkence ve darpın, fiziki saldırının ötesinde bir anlamı olmalı, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

İçerideki saldırının avukat olmamızdan kaynaklı şiddetlendiğini fark ettik. Gözaltına alınmadan önce baro kartımı gösteriyorum, gözaltı sırasında kartımı tuttuğum parmaklarımı iyice sıkı. Kartımı elimden almaya çalışırken ekstra kinle doluydu. Çantamı aratmayacağımı ve buna hakkı olmadığını bildiği için kafama vurarak çantamdan bilgisayarımı aldı. Avukatlara dönük ayrıca bir hıncı var. Bu gücü de iktidardan alıyorlar. Bunu Baroların bölünme sürecinde de

gördük. Doğrudan savunma hakkına dönük bir saldırı ile karşı karşıyayız. Çünkü kadınların, çocukların, hak arayışı içinde olanların, işçilerin, yoksulların, ezilenlerin hukuk mücadelesindeki umudu avukatlarda. Mücadele ederken ezilenlerin yanında, devlet erkine karşı avukatlar oluyor. İktidar, savunma hakkının kısıtlayarak, yargıyı iyiden iyiyeye dikensiz gül bahçesine dönüştürmeye çalışıyor.

- AKP iktidarının barolara dönük müdahalesi karşısında barolar, süreden bir eylem hattı ortaya koydu. Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi olarak ortaya konulan süreci artı ve eksileri ile nasıl değerlendiriyorsunuz?

Baroların Ankara'daki ve İstanbul'daki eylemlerine ÇHD olarak katıldık. Eylemlerde de gördüğümüz; barolar, destek olmaya hazır avukatları yanlarında daha çok tutsalardı daha farklı bir mücadele görebilirdik. Fakat yine de baro başkanlarına yapılan saldırılar karşısında dik durmaları ve geri çekilmemeleri bütün avukatlara umut oldu. Baro başkanlarının Ankara girişinde tüm saldırılara rağmen direnerek beklemeleri hepimize güç verdi. Başkanların ve baroların, kasıtlı olmasa da, süreci daha organize ve daha örgütlü yönetememesi bir eksiklik

olarak düşünülebilir.

- Bu süreçte gizli tanık beyanları ile yıllarca hapse mahkum edilen ÇHD üyesi avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal ölüm orucunda. Savunmaya dönük saldırıların bir de bu boyutu bulunmakta. Gizli tanık beyanlarıyla avukatların savunma yapamayacak hale getirilmesi hedefleniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

-Ebru Timtik, Aytaç Ünsal ve ÇHD üyesi 20 meslektaşımızın yargılandığı davayı takip ettik. Yargılamanın, adil yargılanma hakkını tamamen yerle bir ettiğini, delillerin istendiği gibi yaratıldığını, iftiracı tanık beyanlarıyla, akıl sağlığı yerinde olup olmadığı belli olmayan tanık ifadeleri ile tamamen uydurma, yasal dayanağı olmayan delillerle hükümler kurulduğunu gördük. Yargılama aşamasında da yargılanan arkadaşlarımız mahkeme heyetinin gözü önünde darp edildi, müdafii avukatlar dışarı atıldı, sözleri kesildi. Mahkeme heyeti bu süreci açıktan düşmanca yürüttü. Bu yargılanma adaletsiz olduğu için Ebru ve Aytaç ölüm orucunda ve kritik aşamadalar. Ölüm orucunda ki arkadaşlarımızın haklı talepleri biran önce kabul edilmelidir.

- Avukatlara fiziki ve yasal olarak

yönelen saldırı tüm topluma dayatılan baskı politikalarının bir parçası. AKP iktidarı sistematik olarak meslek örgütlerine, avukatlara, gazetecilere, sosyal medyaya, gençliğe saldırılarını artırıyor. Her geçen gün kadın cinayetleri, çocuk istismarı artıyor. İstanbul Sözleşmesi hedeflerinde. Son olarak okurlarımıza bu saldırılar karşısında ne söylemek istersiniz?

Her geçen güne kadın cinayetleri, taciz, tecavüz, çocuk istismarı haberleriyle uyanıyoruz. Böyle bir süreçte zaten işletilmeyen kurumlara bile göz dikilmiş durumda. Kadınlar bu sözleşmenin işletilmesini talep ederken bunu bile tamamen elimizden almanın derdindeler. Bunun tabii ki ülkede artan faşist koşullardan ayrı değerlendirilmesi mümkün değil. Toplumda tüm kesimler faşizmin baskısı altında. Yüzyıllardır ezilen kadınlar da faşizmin bu baskısı altında ezilmeye çalışılıyor. İstanbul Sözleşmesi'nin ortadan kaldırılması; kadınların yaşam hakkının hiçe sayılması, çocukların istismara uğramasının hiç önemsenmemesi demektir. Sözleşmeyi kaldırmaya çalışarak, kadınların tam karşısında durduklarını gösteriyorlar. Sözleşmenin kaldırılmaması için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Kıdem tazminatı saldırısına karşı mücadeleye!

M. Ural

KIDEM TAZMİNATININ FONNA DEVRİ ON YILLARDIR GÜNDEMDE!

'70'lerin ortasından itibaren dünya genelinde yaşanan ekonomik krizle beraber sermaye sınıfı işçi sınıfının kazanımlarını ortadan kaldırmak için neo-liberal saldırı politikalarını gündeme getirdi. Türkiye'de bu saldırıları hayata geçirmek için o dönemin mücadeleci işçi geleneğini ezmek için faşist askeri darbe devreye sokuldu. Grevler, direnişler yasaklandı, toplu tensikatlar ile öncü işçi kuşağı kırıldı, mücadeleci işçiler zindanlara atıldı. Ardından sınıfın mücadelelerle elde ettiği tüm kazanımları tek tek gasp edilmeye başlandı.

Bu saldırılardan biri de kıdem tazminatının fona devredilmesidir. Bu saldırı o dönem Vehbi Koç'un Kenan Evren'e yazdığı mektupta yer alan ilk istemlerinden biriydi. 1982'de TİSK'in (Türkiye İşverenler Sendika Konfederasyonu) yaptığı genel kurulda hayata geçirilmesi istenen saldırı listesinde de yer alıyordu. Ancak o dönem grev yasaklarının kapsamının genişletilmesinden sendikal hakların sınırlandırılmasına, emekli aylıkların düşürülmesinden işçilere sigorta primi ödeme zorunluluğuna kadar birçok saldırı geçirilmiş, ama kıdem tazminatının sadece kapsamı daraltılabiliyordu.

O dönemden bu yana pek çok saldırıyı hayata geçiren sermaye devleti kıdem tazminatının gaspını da birçok kez gündeme getirdi. Son 18 yılda AKP iktidarının baskı ve gerici politikaları ile sınıfın bilinç ve örgütlülük düzeyi daha da geriye düştüğü halde bu saldırı hayata geçirilemedi.

Esnek, kısmi, belirli iş sözleşmesi, taşeronlaşma gibi uygulamalar aynı zamanda işçilerin iş güvencesine dönük

saldırılarıdır. Kıdem tazminatının fona devredilmesi ile işçi sınıfının güvencesiz çalışmasının önündeki son düzlük de aşılacak istenmektedir. Bunun için yıllardır farklı gerekçelerle bu saldırı gündemleştirilmektedir. Çünkü kıdem tazminatı sermaye için işçilerin rahatça işten çıkarılmasının en büyük engelidir. Ayrıca oluşturulacak bu fon derinleşen ekonomik kriz için yeni bir kaynak olarak kullanılmak istenmektedir.

SERMAYE VE DİKTATÖRÜ İÇİN BU SALDIRI VAZGEÇİLMEZDİR

AKP 2002'den beri kıdem tazminatının fona devredilmesini sürekli gündeme getirmektedir. AKP'li çalışma bakanlarının 18 yıl boyunca konuya ilişkin açıklamaları şöyledir:

İlk çalışma bakan Murat Başesgioğlu: "Kıdem tazminatı, işletmelerimiz ve çalışanlarımız açısından önemli bir problemdir."

Faruk Çelik: "Fon dediğimiz şey ... bir ay çalışanın da tazminatını alabilmesi ve güvenceli bireysel hesabına aylık tazminatının yatmasıdır."

Ömer Dinçer: "Başlangıçta maliyetsiz bir finansman gibi görünen bu yapı zaman ilerledikçe işveren için maliyet ve finansman yükü oluşturmaktadır."

Süleyman Soylu: "Bunu sağlayabilsek kıdem tazminatının yükümlülüklerinden ve birikmesinden kaynaklanan sorunlardan dolayı işverenler kara kara düşünmeyecekler... Kıdem tazminatı meselesi bizim hem ekonomik hem de sosyal açığımızdır. Bunu kapatmak da bir sosyal hukuk devletinin temel gereklerinden biridir."

Mehmet Müezzinoğlu: "Davalar bu anlamda ciddi düzeyde. Yüzde 80 mağ-

dur, hak edenlerin de neredeyse yarısı mahkemelerde davalık... İşverenle, çalışanla, sendikalarla kamuoyuyla paylaşacağımız süreci önümüzdeki 10 gün içinde netleştirmiş oluruz."

Jülide Sarıeroğlu: "Kıdem tazminatı ile alakalı uzun yıllardır çalışmalar var. Uzlaşıyla ve suhuletle uygun bir modelin oluşturulması lazım."

Şu an saray rejiminin çalışma bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ise, "SGK bildiğimizi zaman, kıdeme hak kazanarak işten çıkışı yapılan işçi sayısı yüzde 24 oranında. Yüzde 24 ne demek, yani her 4 işçimizden biri ancak kıdem tazminatı alabiliyor" diyerek, kıdemden her işçinin faydalanmadığını gerekçe göstererek saldırıyı kılıfına uydurmaya çalışmaktadır.

Kıdem tazminatının fona devredilmesi uluslararası sermayenin sözcülerinin de talebidir. IMF'nin Türkiye ile ilgili 2018 ve 2019 yılı raporlarında, "kıdem tazminatı ile ilgili reform şarttır" denilmektedir. "Reform" sözcüğü, esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştırılmasını anlatmaktadır.

'80 öncesinin pek çok kazanımı gasp edilirken, işçi sınıfı güçlü bir tepki ortaya koyamamıştır. Ancak kıdem tazminatı için aynı şeyi söyleyemez. Pandemi sürecinde sınıf ya açlık ya ölüm ikileminde bırakılarak esnek ve güvencesiz çalışmanı birçok adımları atılırken, kıdem tazminatı gaspı gündeme geldiğinde işçi sınıfı sesini yükseltmeye başlamıştır. AKP iktidarı bu saldırıyı öyle kolay gerçekleştiremeyeceğini görmüştür.

Şimdilerde gündem soğutulmaya çalışılmaktadır. Saray rejimi sanki saldırı kendisi gündeme getirmemiş gibi, "arınızda uzlaşın, öyle gelin", "bu şekilde

adım atmak, adil değil, doğru değil" gibi sözlerle işçilerin haklarını koruyormuş görüntüsü verme ihtiyacı hissetmiştir. Ancak sermaye ve diktatörü için bu saldırı vazgeçilmezdir.

Kıdem tazminatının Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'ne devri için tarih Ocak 2022 olarak belirlenmiş, Ekim ayında mecliste gündeme getirileceği söylenmişti. Bu durum bile saldırının rafa kaldırılmadığının göstergesidir. Sadece işçi sınıfının ilerici öncü kesiminde oluşan öfke ve tepkinin dinmesi beklenmekte ve saldırıyı gündemleştirmek için uygun bir zemin aranmaktadır.

Dolayısıyla işçi sınıfı rehavete kapılmamalı ve güçlü bir hazırlığa girişmelidir. Bu süreçte DİSK ve bağlı sendikalar ile Türk-İş'in kimi sendikaları üretim alanlarında kısmi eylemler gerçekleştirmişlerdir. Ancak böylesine önemli bir saldırı kısmi eylemlerle püskürtülemez. Sendika bürokratları görev savma derindedir. Sendikaların başındaki işbirlikçiler saldırının kendi koltuklarına zarar vermeden geçirilmesi için çalışmaktadır. Uzlaşmacı-icazetçi anlayışlar ise saldırıya karşı kısmi adımlar atmakta, altı boş keskin söylemlere başvurmaktadır. Ancak uzlaşmacı-icazetçi mücadele çizgisiyle bu saldırının geçmesi engellenemez.

SALDIRI İŞÇİ SINIFINI BİRLEŞTİRME DİNAMİKLERİ TAŞIYOR!

İşçi sınıfının bugüne kadar birçok saldırıyı püskürtmemiş olması bir yığın-lık tablosu yaratmaktadır. Ancak kıdem tazminatı saldırısı işçi sınıfını birleştirebilecek, mücadeleye sevk edebilecek dinamikleri taşımaktadır. Burada öncü ve ilerici işçilere önemli sorumluluklar düşmektedir.

Öncü ve ilerici işçiler kıdem tazminatı saldırısının gündemden düşürülmeye çalışılmasına takılmadan bir an önce harekete geçmelidir. Sermaye ve iktidarın söylemleri ile neyi hedeflediği işçilere tüm açıklığıyla anlatılmalıdır. "Kıdem tazminatı kırmızı çizgimizdir, genel grev sebebidir" diyen sendika bürokratlarına tabandan baskı oluşturacak zeminler yaratılıp, bir an önce fabrikalarda "genel grev, genel direniş" çizgisine uygun hazırlıklar başlatılmalıdır.

Bu saldırı işçi sınıfına dönük diğer ekonomik-sosyal saldırılardan bağımsız değildir. Bu yüzden mücadele programı tüm saldırıları püskürtme hedefiyle oluşturulmalıdır. Fabrikalarda komiteler ve kurullar gibi taban örgütlenmelerinin oluşturulması büyük bir önem taşımaktadır. Ancak taban örgütlülükleri üzerinde yükselcek bir mücadele ve fiili meşru mücadele çizgisiyle sermaye sınıfının saldırıları ve sendika bürokratlarının işbirlikçi-ihanetçi manevraları püskürtülebilir.

TÜİK gerçekleri nereye kadar gizleyecek?

Türkiye işçi sınıfı son yıllarda kapitalist krizin ağır faturalarıyla başa çıkmaya çalışıyor. Pandemi süreci sömürü düzeninin krizini iyiden iyiye derinleştirdi, faturaları katmerli hale getirdi. Her durumu fırsata çeviren kapitalistler, insan sağlığını tehdit eden koronavirüs salgınında dahi kârlarını arttırma ve pazarlarını genişletme derdine düştüler. Sermaye düzeninin dümeninde yer alan AKP iktidarı ise kapitalistlere dikensiz gül bahçesi yaratmak için kölelik yasalarını gündemden hiç düşürmüyor. Kapitalistlere peşkeşlerin ve teşviklerin ardı arkası kesilmiyor. AKP-Erdoğan iktidarının hükmettiği tüm devlet kurumları ve propaganda aygıtı da gerçekleri gizleyip, yalanlarla günü kurtarmaya çalışıyorlar.

Yalan yayma aygıtlarının başında hiç şüphesiz Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) geliyor. Her ay çarpıtılmış işsizlik rakamları yayınlayan TÜİK, hiç utanmadan işsizliğin düştüğünü propaganda ediyor. Sürekli büyüyen işsiz ordusuna ve her an işten atılma kaygısına rağmen, işçi ve emekçilerin bu yalanlara inanması bekleniyor.

Son olarak salgın tedbirlerinin zirvede olduğu nisan ayının dar tanımlı işsizlik oranını açıklayan TÜİK, ortaya serdiği yalanlarını zirveye taşıdı. TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre işsizlik nisan ayında bir önceki döneme göre 0,2 puanlık düşüşle %12,8'e gerilemiş. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı, 2020 Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 427 bin kişi azalarak, 3 milyon 775 bin kişiye düşmüş. Tarım dışı işsizlik oranı 0,1 puanlık azalış ile %14,9 olmuş.

Gerçek yaşamla bağdaşmayan bu veriler çeşitli kurum ve örgütlerin araştırmalarıyla anında çürütülüyor. DİSK-AR vb. kurumların araştırmalarında tam tersi bir durumun söz konusu olduğu ve işsizlik sorununda devasa bir büyüme yaşandığı gözler önüne seriliyor. DİSK-AR tarafından hazırlanan nisan ayı raporunun özet bulgularına bakılacak olursa, içinden geçmekte olduğumuz süreçte işçi sınıfına nasıl karanlık bir geleceksizlik dayatıldığı görülecektir.

DİSK-AR'ın araştırmasına göre, geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı 17,7 milyonu aştı. Kovid-19, 11 milyona yakın yeni iş kaybı ve işsiz yarattı. Revize edilmiş ge-

İşçi ve emekçilerin öfkesinin bir gün kabusu olacağından korkan AKP şefi, devletin tüm kurumlarını iktidarının devamı için seferber etmektedir. TÜİK gibi kurumların emekçilerin yaşadığı gerçekleri çarpıtarak sunmaları ise en büyük marifetleri olmuştur.

niş tanımlı işsizlik ve iş kaybı oranı yüzde 52 olarak hesaplandı. Kadın işgücü yüzde 13,9, kadın istihdamı yüzde 11,9 azaldı. İstihdam bir yılda 2 milyon 585 bin kişi düştü. İşbaşında olanların sayısı 7,1 milyon eksildi. Ümitsiz işsizlerin sayısı 553 binden 1 milyon 310 bine yükseldi.

Üstelik bu rakamlar, sermaye iktidarının fiiliyatta gerçek tabloyu örtbas etme yöntemlerine rağmen ortaya çıktı. Bilindiği gibi pandemi döneminde, işten çıkarma yerine yaygın olarak kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin ödeneği kullanıldı. Bu ise çalışmadıkları halde milyonlarca işçinin istihdamda görünmesine sebep oldu. Oysa birçok işyerinin üretme ara verdiği veya iflas edip kapattığı dönemde, insanlar ümitsizliğe kapılarak iş aramayı bırakmış durumdadır. Diğer yandan işten atılmaların yasaklanmasıyla beraber ücretsiz izinlerin önü daha çok açıldı. İşçiler üretimde olmadıkları ve ücret almadıkları halde çalışıyor görünmektedirler.

Ayrıca kısa çalışma gibi benzeri ödenekler kapitalistlerin ceplerinden çıkan

bir ücret değildir ve bunların işsizlik fonundan karşılanması kapitalistlerin bu yollara daha çok başvurmalarına neden olmaktadır.

İşsizlik fonunu kapitalistlerin yağmasına açan Erdoğan AKP'si, milyonlarca işçiyi açlığa terk etmesine rağmen, devletin kurumlarına göre işsizlik oranı düşmüş ve işçiler yaşamlarını gayet iyi sürdürmektedirler! İktidar temsilcileri "İşten atılmalar yasaklandı" demelerine rağmen, işten atılmalar da devam etti. Çoğu işyerinde işçiler, "yüz kırtarıcı nedenler" maddesi gerekçe gösterilerek, tazminatsız işten atıldılar. Kimi yerlerde işçiler en doğal hakları olan sendikalaşma hakkını kullanmaya yeltendikleri için kendilerini fabrikanın önünde buldular.

Yalan ve demagogilerle krizi yönetmeye çalışan AKP-MHP koalisyonunun, işçi ve emekçilere vereceği bir şey kalmadı. Bütün kaynakları kapitalistlere peşkeş çeken gerici-faşist iktidar, çıkarttığı kölelik yasalarıyla işçi ve emekçilerin yaşamlarını adeta kabusu çevirmiştir. İşçi ve emekçilerin öfkesinin bir gün kabusu

olacağından korkan AKP şefi, devletin tüm kurumlarını iktidarının devamı için seferber etmektedir. TÜİK gibi kurumların emekçilerin yaşadığı gerçekleri çarpıtarak sunmaları ise en büyük marifetleri olmuştur.

Kapitalistlerin demir yumruğu olan AKP iktidarı gelinen yerde düzenin krizini yönetemez halledir. Baskı ve zorbalıkla, yalan ve demagogilerle günü kurtarmaya çalışan iktidar, her geçen gün kaçınılmaz sona daha çok yaklaşmaktadır.

İşçi sınıfının elindeki kırıntı haklara dahi göz diken kapitalistler de AKP iktidarı sayesinde ihya olmayı sürdürürlerken, ister istemez dipte mayalanan öfkenin de büyümesine sebep olmaktadır. İşçi ve emekçilerin öfkesini örgütlü mücadeleye çevirmek için şimdi yapılması gereken şey, işyerlerinde, fabrika ve işletmelerde, sanayi havzalarında sınıf kavgasına hazırlığı hızlandırmaktır. İşçi sınıfı tüm kurumlarıyla birlikte sermaye iktidarını ancak bu sayede tarihin çöplüğüne gönderebilir.

DEV TEKSTİL Genişletilmiş MYK Toplantısı gerçekleşti...

Krizin de pandeminin de faturasını ödememek için mücadeleye!

Pandemi sürecinden dolayı yapamadığımız sendikamızın Genişletilmiş Merkezi Yürütme Kurulu (GMYK) toplantısını gerçekleştirdik. Mart ayında salgının yayılması, sokağa çıkma ve ulaşım kısıtlamaları bir araya gelmemizi zorlaştırmıştı. 12 Temmuz günü GMYK toplantımızı gerçekleştirdik. GMYK'da pandemi ve kriz süreci tartışıldı. Bu süreçte işçi sınıfının-emekçilerin durumu, sendikamızın faaliyetleri değerlendirildi. Yapılan tartışmaları ve ortaklaştığımız sonuçları sizlere sunuyoruz.

PANDEMİ EKONOMİK VE SİYASAL KRİZİ DERİNLEŞTİRDİ

Mart ayından bu yana tüm dünyayı saran salgın dalgası işçi sınıfı ile emekçileri hem sağlık hem de ekonomik anlamda kötü etkiledi. Süreç boyunca "evde kal" çağrıları yapılırken üretimin devam ettirilmesi, işçileri koronavirüsle baş başa bıraktı. Patronların cebi dolsun diye önlemler alınmadan çalışma alanlarına sürüldük. Sokağa çıkma yasakları hangi yaşta olursa olsun çalışanları kapsamadı. Açlıkla ölüm arasında tercihe zorlandık.

Sermayenin 'demir yumruğu' olan AKP-MHP iktidarı peş peşe açıkladığı destek/teşvik paketleri ile kapitalistleri korudu, tüm faturayı ise işçilerin-emekçilerin sırtına yıktı.

Çalışanlar öncelikle ücretsiz izne çıkarıldı, yıllık izinleri kullanıldı. Saray rejimi, işsizlik fonunu yağmaya açtı. Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin uygulamasıyla bizleri sefalet ücretine mahkum ettiler. Telafi çalışma dayatması salgın nedeniyle yaygınlaştırıldı. "Çarklar dönmeye devam edecek" diye vaaz veren AKP şefi T. Erdoğan, işçilerin ölümü pahasına da olsa kapitalistlerin sömürü çarklarının dönmeye hizmet etti. Bu arada sözde sendika temsilcileri süreci sessizlikle izledi. Ses çıkarmaya çalışan işçiler, sendikalara hakim ağa takımının çabasıyla susturuldu.

2 milyonu aşkın çalışan kısa çalışma ödeneğine, 1 milyon 400 binin üzerinde çalışan ise ücretsiz izin dayatmasına maruz kaldı. Milyonlarca işçi günlük 39 TL ile geçinmeye mahkum edildi. İşsizlik rakamları 10 milyonu aştı. Pandemi sürecinde temel ihtiyaçlara yapılan zamlarla

yoksulluğumuz derinleştirildi.

"Salgınla mücadelede başarılıyız" saf-sataları ortalığı kaplarken, fabrikalarda işçiler Covid-19 nedeniyle hayatını kaybetti. İşçilere virüsün bulaştığı fabrikalarda sorun kapatılmak istendi. İşçilere bilgi verilmedi, test yapmaları engellendi. Antep Merinos fabrikasında olduğu gibi birçok işyerinde virüs tespit edilen işçilere 'ceza yaptırım uygulanacağı' yönünde tehdit duyuruları asıldı. İş cinayetleri aralıksız devam etti. Fabrikalarda alınmayan önlemler yüzünden patlama, yangın vb. yaşandı.

Yeterli koruyucu malzeme olmamasına rağmen sağlık emekçileri büyük bir özveriyle çalıştılar-çalışıyorlar. Pandemi koşullarında sağlık emekçilerine ek ödenek verileceği söylendi. Ancak ya hiç ödeme yapılmadı ya da çok cüzi rakamlar verildi. Günlerce alkışlanan ancak emeklerinin karşılığını alamayan sağlık emekçileri hakları için eylemlerini sürdürüyorlar.

Pandemi ile çalışmalarına ara veren meclis açıldığı günden itibaren ekonomik ve siyasal saldırı furcasını kaldığı yerden devam ettirdi. Tek adam rejimini sağlamlaştırmak için önündeki engelleri kaldırmaya çalışan iktidar kendinden olmayana yaşam şansı bırakmak istemiyor. Yarattığı tartışmalarla emekçileri gerici kutuplaşmanın tarafı haline getirmeye çalıştı.

Uyduruk konuları topluma dayatarak

gerçek gündem olan açlık ve yoksulluğun üzerini örtmeye çalıştı/çalışıyor.

Belediyelere kayyım atama saldırısıyla işe başlayan meclis, Barolar birliği ve meslek odalarının parçalanması için çalışmalarını sürdürüyor. Çoklu baro sistemi ile baroları parçalama girişimine hukukçular tepki gösterip, eylemler gerçekleştirirse de yasa mecliste onaylandı. Mahalle bekçilerinin yetkileri artırıldı, vatandaşlara karşı silah kullanma yetkisi verildi. Yaşanan ekonomik krize pandemi krizi de eklenince saray rejiminin toplumdan aldığı destek hızla düştü-düşmeye devam ediyor. Tam bu noktada AKP-MHP rejimi Ayasofya Müzesi'ni camiye çevirme kararı aldırttı.

Pandemi belası devam eder, ekonomik kriz derinleşirken, AKP-MHP iktidarı savaş ve işgal için Libya'ya asker gönderdi. On milyonlarca emekçiye sefalet mahkum edenler, milyarları savaşlarda çarçur etmeye devam ediyorlar.

İşçilere-emekçilere günlük 39 TL ile geçinin diyenlerin saraylarında şatafat utanmazca devam ettirildi.

Milyonlarca genç lise ve üniversite giriş sınavına katıldı. Okullar salgınla birlikte tatil edilmiş, EBA sistemi ile uzaktan eğitim başlatılmıştı. Ülkemizde internet ve bilgisayar erişim olanakları sınırlı olan ya da hiç olmayan öğrenciler bu haktan mahrum bırakıldı. EBA sistemi çöktü. 2 ay boyunca sokağa çıkma yasağı ile evlere hapsedilen gençler, sınav girmek

için kitlesel bir şekilde okullara gelmek zorunda kaldı. Pek çok öğrenci salgın nedeniyle stresli günler yaşarken sınavda fenalaşan, salgın nedeniyle sınava alınmayan öğrencilerin haberleri yansıdı. Gençlik geleceksizlikle bir kez daha yüz yüze bırakıldı. Salgının ilk döneminde üniversite giriş sınavını temmuz ayına erteleme iktidar, turizm sektörünü aksatmamak için sınavı erken bir tarihe çekti. Gençlerin tepkisine neden oldu.

Medyanın %95'ine el koyduktan sonra sosyal medya üzerinde de hegemonya kurmak isteyen sermayenin saray rejimi, bunun için hazırladığı tasarıyı meclis gündemine taşıdı.

Pandemi süreci işçi-emekçi kadınların sırtına yeni yükler ekledi. Okula gitmeyen çocuklar, evden çıkamayan yaşlılar, ev işleri ve günlük yaşamda hijyenin artan önemi kadının omuzlarına kaldı. Bu süreçte aile içi şiddet arttı. Cinayetler artarken kadının her türlü şiddete ve ayrımcılığa karşı korunması yasasını içeren İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması tartışmaları tekrar gündeme getirildi. Aralarında MÜSİAD kurucusu bir kapitalistin de bulunduğu bir grup meczup, bildiri yayınlarak İstanbul Sözleşmesi'ne atılan imzanın derhal geri çekilmesini istediler.

Başını AKP'li görevlilerin çektiği bu grup sadece kadına dönük şiddeti değil, kadın cinayetlerini de savunacak kadar zıvanadan çıkmış durumda.

KIDEM TAZMİNATI HAKKININ GASPI VE TAMAMLAYICI EMEKLİLİK SİSTEMİ

İşçi sınıfının kazanılmış en temel haklarından biri olan kıdem tazminatının fona devriyle gasp edilmesi saldırısını, bizzat AKP şefi T. Erdoğan gündeme getirdi. Çalışanlar için iş güvencesi ve 13. maaş anlamına gelen kıdem tazminatının gaspı yıllardan beri gündemdedi. Ancak işçi sınıfının tepkilerinden dolayı defalarca geri çekilmek zorunda kaldı. Şimdi adını değiştirerek yasayı geçirmeye çalışıyorlar. “Kıdem hakkınızı devlet güvencesine alıyoruz, emeklilik maaşlarınızı yükselteceğiz” gibi rezil yalanlarla işçi sınıfının bu küstah saldırıya karşı ayağa kalkmasını engelleyebilmek için adeta çırpınıyorlar.

Yıllardır uygulanan çalışma koşullarını esnekleştirme, kuralsızlaştırma, telafi çalışma gibi kölelik dayatmaları, pandemiyi fırsat bilen sermayedarlar tarafından kalıcı ve yaygın hale getirilmek isteniyor. Açıkladıkları istihdam paketleri, teşvikler vb işçi sınıfının-emekçilerin haklarının bir bir tırpanlanması anlamına geliyor. Oluşturdukları fonlar, - örneğin işsizlik fonuna yaptıkları gibi- ya sarayın kirli-karanlık işleri için kullanılıyor ya kapitalistlere peşkeş çekiliyor. Milyonlarca işsiz ise bu fondan zırnık alamıyor.

Tüm bu tartışma ve değerlendirmelerimiz sürerken ‘Kısa çalışma ödeneği’ ve ‘ücretsiz izin’ dayatmasının 2021’e kadar uzatılabileceği açıklandı. Enflasyon gündemüne yükselirken, bizlere günlük 39 TL ile geçinmeyi dayatıyorlar.

SENDİKAMIZ VE FAALİYETLERİMİZ

Salgının yayılması ile birlikte sendikamıza ulaşan bilgiler ve üyelerimizin aktarımları ile pandemi ve fabrikalara yansımalarını anlatan 2 rapor hazırladık. Raporu tüm kamuoyu ile paylaşırken, uluslararası sendikalara da ulaştırdık. Mevcut sendika ve konfederasyonların sınırlı sayıdaki değerlendirmelerinin aksine detaylı yapılan araştırmada tekstil işkolunun özgünlüklerinden de kaynaklı pandeminin hızla yayıldığını ve önlemlerin hızlıca alınması gerekliliği çağrısını yükselttik.

Zorunlu işkolları dışında tüm çalışmaların durdurulması, işçilerin ücretli izne çıkarılması ve bunun devlet ve sermayedarlar tarafından karşılanması talebini öne çıkarttık. Bulduğumuz her alanda pandemi koşullarında fabrika ve atölyelerde alınması gereken önlemler ve hijyen kuralları ile ilgili bilgilendirme çalışmaları yürüttük.

İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs’ın mücadele çağrısını alanlarda yükselttik. Şanlı işçi direnişi 15-16 Haziran’ın 50. Yılı vesilesiyle sanayi havzaları, fabrika, atölye ön-

lerine giderek direnişin önemini anlattık. Bu gündemlerle ilgili sosyal medya üzerinden gerçekleştirilen etkinlik programlarına katıldık. Üye ve yöneticilerimizin katıldığı bu etkinliklerin çağrısını yaptık.

YAYINLARIMIZ

Yazılı basına bir süre ara verdik. Sen-dika bültenimiz ve bilgilendirme broşürleri gibi basılı yayınlara bir süre ara vermiş olduk. Bu süreçte sendikamızın sosyal medya hesaplarından ve sitemizden faaliyetlerimizi sürdürdük. Yaşanan ekonomik ve sosyal yıkım sürecine karşı bilgilendirme faaliyetlerimizi bu alanlarda yapmaya çalıştık.

SONUÇ YERİNE

- Kriz ve pandemi koşullarının yarattığı bu kölece çalışma ve yaşam koşulları ancak örgütlü mücadele ile geri püskürtülebilir. Dayatılan geleceksizlik ve umutsuzluk tablosu bizleri açlık-ölüm ikilemine soksa da çözüm sınıfın bilinçlenmesi, tabanda birliği ve üretimden gelen gücünü etkin bir şekilde kullanmasından geçiyor. Sınıfın örgütlenmekten ve hakları için mücadele etmekten başka bir seçeneği yoktur. Her koşulu fırsata çeviren ve faturasını bizlere ödeten sermaye rejimine karşı işçilerin birlik olması çağrısını yineleyeceğiz.

- “Haklarımızı gasp ettirmemek krizin ve pandeminin faturasını daha fazla ödememek için mücadeleye” çağrımızı bu süreçte rehber edinecek, mevcut sınıf bilinci ve örgütlülüğünü güçlendirmek için bilgilendirme ve örgütlenme faaliyetlerine devam edeceğiz.

- Kıdem tazminatı hakkının gaspına karşı “genel grev, genel direniş” hedefiyle fiili-meşru mücadele hattını güçlendirecek, tüm alanlarda mücadeleyi örgütleyeceğiz.

- Başta kıdem tazminatı hakkının gasp edilmesi ve tamamlayıcı emeklilik sistemi dayatmalarına karşı tabanın iradesine dayalı her türlü eylemlilik sürecini örgütleyecek, her eylemin parçası olacağız.

- Toplumun temel hak ve özgürlüklerine dönük saldırılara karşı duracak, faşist baskı ve gericiliğe karşı bilgilendirme çalışmalarını sürdüreceğiz.

- Yazılı basının olmadığı dönemde sosyal medyanın önemi bir kez daha anlaşıldı. Bu alandaki eksikliklerimizi giderecek, bu olanağı daha etkin bir şekilde değerlendireceğiz.- Sendikamızın hazırladığı ‘pandemi ve işkolu dosyası’ yeni verilerle tekrar oluşturulacak.

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası olarak pandeminin ve krizin yarattığı ağır faturayı ödememek için sınıfı birlik olup mücadele etmeye çağırıyoruz.

DEVRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI

“Kıdem tazminatı için mücadeleye”

KIDEM TAZMİNATI FONUNA KARŞI MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM!

Kıdem tazminatının fona devri gerçekleşirse, başta iş güvencemiz büyük yara alır. Patronların bizleri işten çıkarmak için elleri güçlenir. Emeklilik hayal olur. Biz işçiler patronlar karşısında savunmasız kalırız. Örgütsüz ve vahşi çalışma koşullarının altında daha fazla eziliriz.

Kıdem tazminatının fona devri ya da hangi ad altında olursa olsun gaspının, yeniden gündeme getirilmesine işçi sınıfı olarak karşı koymalı, hep birlikte mücadele etmeliyiz. Kıdem tazminatı fonu sadece patronların işine yarar.

Güya işsizlik para fonumuz var. İşsiz kalınca bize destek için kurulduğu söylendi. İşsizlik fonundan yararlanmak için biz işçilerin önüne bir sürü şart koyan AKP iktidarı, işsizlik fonunu patronlara kullanıyor. İşsizlik sigortası fonu yağmaya açılmış, sermayenin istediği gibi kullanmasına olanak yaratılmıştır. Şimdi hem işsizlik sigortası fonunu daha çok yağmalamak, hem kıdem tazminatını iç etmek için düğmeye basmışlardır. Bu nedenle Kıdem tazminatı fonunun gündeme getirilmesini asla kabul etmiyorum. İşsizlik sigortası fonunun yağmalanmasını da, BES’in zorunlu hale getirilmesini de kabul etmiyorum.

Biz işçiler birlik olur, mücadele edersek başımıza örülmek istenen çorap olan kıdem tazminatı fonunu da ve Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi saldırısını da engelleriz.

ERBOSAN’DAN BİR İŞÇİ

***

KIDEM TAZMİNATI FONUNA KARŞIYIM!

Biz işçiler kıdem tazminatı fonuna karşıyız. Yapılması gereken fon kurmak değildir. Kıdem tazminatının tam güvenceye alınması için bize gerekli olan, kıdem tazminatını ödemeyen patronlara yaptırım uygulanmasıdır. İşsizlik sigortası fonunun yağmadan çıkarılmasıdır. BES’in iptal edilmesidir. Vergilerin çok kazanan patronlardan alınmasıdır. Asgari ücretin vergi dışı bırakılmasıdır.

Kıdem tazminatına dönük saldırı

karşısında sendikalarımız genel greve gitmelidir. Bunun için sendikalı olan biz işçiler de yönetimlerimize baskı yapmalıyız. Üretimden gelen gücümüzü kullanmamıza engel olan, kıdem tazminatı fonu saldırısına destek veren patronların hizmetkarı sendika ve sendika yöneticilerini başımızdan defetmeliyiz.

Üyesi olduğum Hak-İş fona göz kırıyor. Bu nedenle çok öfkeliyiz. Ama öfkeli olmak yetmez. Kıdem tazminatımızı korumak için bulunduğumuz fabrikalarda birleşmeli örgütlenmeliyiz. Kıdem tazminatı kırmızı çizgimizdir diyen DİSK vb. sendikalar da, söylediklerinin arkasında durmalılardır.

MERKEZ ÇELİK’TEN BİR İŞÇİ

***

KIDEM TAZMİNATIMIZIN GASPINA GEÇİT VERMEYECEĞİZ!

Tamamlayıcı Emeklilik adı altında kıdem tazminatımıza el uzatmalarını ellerimiz böğrümüzde izlemeyeceğiz. Sessiz kalmayacağız. Bir kez daha hatırlatmak istiyoruz. Adına ne koyarsanız koyun, kıdem tazminatımızda en küçük bir geriye gidişe izin vermeyeceğiz. Çünkü kıdem tazminatımız iş güvencemizdir. Çünkü kıdem tazminatımız, patronların biz işçileri işten çıkarmasının önündeki en büyük engeldir. Çalışırken veya emekli olduğumuzda elimizdeki en önemli yasal güvencedir.

Kıdem tazminatı fonu ile biz işçilerin kaderleri, patronların olmayan insafına bırakılmak isteniyor. Kıdem tazminatı fonu yoluyla yeni işçi kıyımlarının önü açılır. İşsizlik artar.

Görüldüğü gibi AKP iktidarı kıdem tazminatını işçilere vermeyi değil patronlara yeni bir kaynak yaratmayı istiyor. Böyle bir haksızlık karşısında sessiz kalamayız, bu zorbalığa göz yumamayız. On yıllar önce işçilerin verdiği büyük mücadelelerle elde edilen bu hakkı korumak şimdi bizim için bir namus borcudur. Kıdem tazminatlarımız çalışma hayatında çocuklarımızı bırakacağımız mirastır. Yıllardan beri dile getirdikleri kıdem tazminatlarımızı fona devretme girişimlerini kabul etmiyoruz.

YATAŞ’TAN BİR İŞÇİ

Tarihsel temelleriyle Tü

TKİP Merkez Yayın Organı EKİM'in Nisan 2017 tarihli 307. sayısının başyazısını güncel önemi vesilesiyle okurlarımıza sunuyoruz.

***

(2017 yılı Şubat ayı sonunda verilmiş "Dinsel gericiilik, laiklik ve referandum" konulu bir konferansın referandum konulu 3. bölümünü, taşıdığı öncelikten dolayı geçen sayı sunmuştu. Şimdi ise aynı konferansın elden geçirilmiş ve kısaltılmış 1. bölümünü sunuyoruz... Başlık ve ara başlıklar yayın vesilesiyle konulmuştur...)

DİNSEL GERİCİLİK VE ŞOVEN MİLLİYETÇİLİK

Burjuvazi egemen bir sınıf düzeyine yükseldiğinden beri dini ve dinsel gericiiliği kendi amaçları için kullanagelmıştır. Din, tam da emekçi kitleleri denetim altında tutmak ve kolayca yönetmek amacı çerçevesinde, burjuvazinin elinde her zaman etkili bir silah olmuştur. Burjuvazinin elbette dine karşı radikal tavırlar alabildiği tarihi dönemler de var. Ama kural olarak bu, onun henüz egemen sınıf düzeyine yükselmediği dönemlere özgüdür ve onun feodal sınıf egemenliğine karşı iktidar mücadelesinin bir gereğidir. Fakat burjuvazi iktidarın egemen gücü haline geldiği andan itibaren, hele de kendini önceleyen her türden gerici güç ve akımla iç içe geçtiği emperyalizm çağıyla birlikte, söz konusu dönem artık kategorik olarak geride kalmıştır. Emperyalizm çağında, dini düşünce ve dine dayalı gerici akımlar, burjuvazi için, sosyal uyanışı ve mücadeleyi dizginlemenin, emekçileri sınıf mücadelesinden alıkoymanın vazgeçilemez araçlarıdır.

Burjuvazinin din ve dinsel gericilikle bu ilişkisini Türkiye tarihi üzerinden de görebiliyoruz. Cumhuriyetin kuruluş sürecinde dine belli sınırlamalar getiren burjuvazi, bunu aynı anda dini kendi denetimine almak, kendi sınıf çıkarları ve ihtiyaçları doğrultusunda kullanmak tutumuyla birleştirmiştir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemden itibaren de, din ve dinsel gericiilik, burjuvazi gerici-

Dünyada, özel olarak Türkiye’de dinsel gericiiliğin güç kazanmasının gerisinde başından itibaren emperyalizm, özellikle de Amerikan emperyalizmi var. ‘60’lı yıllardan itibaren Türkiye’de dinci parti gerekli düşüncesi CIA uzmanlarının hazırladığı raporun önerisiydi. ‘70’li yıllarda “Yeşil kuşak” projesi, Sovyetler Birliği’ni kuşatmaya yönelik emperyalist bir politika ve plandı. Amaç İslami dinsel gericiiliği komünizme karşı etkili bir silah olarak kullanmaktı. Ha keza, 12 Eylül cuntasının arkasında Amerikan emperyalizmi vardı ve bunun dinin önünün en çok açıldığı bir tarihsel dönem olduğunu biliyoruz

liğinin ayrılmaz ve vazgeçilemez öğeleri olmuşlardır. 2000’li yıllara kadar süregelen “irticaya karşı mücadele” üzerine tüm ikiyüzlü, aldatıcı ve sapırtıcı söylemlerine rağmen tarihi gerçek budur.

Yine de günümüz Türkiye’sinde karşı karşıya bulunduğumuz sorun, dinin kurulu burjuvazi düzen tarafından bu türden bir kullanımından tümüyle farklıdır. Bugünün Türkiye’sinde siyasal bir akım olarak bizzat dinsel gericiiliğin kendisi, burjuvazi adına başlı başına bir iktidar gücüdür. Devlet temel kurumlarıyla artık onun elindedir. Burjuvazi gericiiliğinin hakim öğesi olarak toplumsal yaşamın tüm alanlarına hükmedecek bir pozisyonadadır. Dinsel gericiiliği bugünün Türkiye’sinde çok önemli bir sorun haline getiren

olgusal durum tam da budur.

Gelinen yerde buna yeni bir boyut daha eklendiğini görüyoruz. Kendi de zaten her zaman aynı zamanda şoven milliyetçi olan dinsel gericiilik, şoven milliyetçiliğin güç odağı faşist partiyle önümüzdeki on yıllara damgasını vuracak bir iktidar bloğu oluşturmak gayretiindedir. Dinsel gericiilik gibi şoven milliyetçilik de çağımızda burjuvazi gericiiliğinin ayrılmaz bir öğesidir. Gericiiliğin bu biçimi de burjuvazinin elinde her zaman etkili bir silah olagelmıştır. Her ülkenin burjuvazisi, emekçileri kontrol altında tutmak, bilincini bulandırmak, emekçileri milliyet esasına göre bölmek, toplumda milliyet duyguları kabartarak bunu kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda kullanabilmek

için, milliyetçi gericiiliği ihtiyaç duyduğu her durumda kullanmıştır.

Türkiye’de, sosyal uyanış ve mücadele ile belirlenen 1960’lı yıllardan itibaren, gericiiliğin bu iki türü, dinsel gericiilik ile şoven milliyetçilik, emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi tarafından bir arada ve iç içe kullanıldı. Sosyal uyanışa ve mücadeleye karşı bir barikat, daha genel planda devrime karşı birer dalgakıran olarak.

Bugünün Türkiye’sinde ise sorun bunun ötesine geçmiştir. Artık bu iki uç gerici siyasal akım birlikte, Türkiye’nin bugününü ve geleceğini belirlemek iddiasındadır. Halen dinsel gericiiliğin toplanma odağı AKP ile şoven milliyetçiliğin bayraktarı MHP arasında kurulmuş ittifak, böyle bir perspektifle hareket

Türkiye’de dinsel gericilik

H. Fırat

etmektedir. Bu iki uç gericilik odağı, Türkiye’nin önümüzdeki on yıllarını birlikte belirlemek hevesi içindeler. Gündemdeki anayasa referandumunu da bu hedef doğrultusunda bir önemli dönemeç olarak ele alıyorlar.

Dinsel gericilik ya da şoven milliyetçilik, burjuvazinin elinde ne denli işlevli silahlar olurlarsa olsunlar, nispeten güçlü ve istikrarlı bir burjuva düzende, ön plana çıkmaları, hele de toplumsal-siyasal yaşamı belirleyecek bir konuma ulaşmaları genel olarak tercih edilmez. Bu gerici akımlar alt sınıfları denetim altında tutmak için her halükarda etkili biçimde kullanılırlar. Ama burjuvazi, çok zorunlu kalmadıkça, kendi sınıf egemenliğini görünüm olarak daha modern, az çok demokratik biçimler içinde tutmaya ve sunmaya çalışır. Türkiye’nin kapitalist düzeni bugün bunu yapamaz duruma düşmüştür. Bu önemli olgusal durum, gerçekte düzenin siyasal ve moral iflasını göstermektedir.

Bir önceki parti kongresinin (2012’de toplanan TKİP IV. Kongresi) de önemle vurguladığı gibi, düzen bu noktaya bir rastlantı ya da beklenmedik bir sapmanın sonucu olarak değil, fakat açık ve anlaşılır bir tarihsel evrimin ürünü olarak gelmiştir. Bunu göz önünde bulundurmak, doğru devrimci politika bakımından bugün özellikle önemlidir. (TKİP IV. Kongresi’nin söz konusu değerlendirmesini ekte ayrıca sunuyoruz...)

KEMALİST DEVRİM VE DİNSEL GERİCİLİK

Türkiye’de burjuvazi, Milli Kurtuluş Savaşı üzerinden gelişen sınırlı bir burjuva devrimiyle iktidarın hakim gücü haline geldi. Çok özel tarihi koşulların olanaklı kıldığı bir durumdu bu. Dağılan imparatorluğun kalıntıları içinden ağırlıklı olarak Türklerin ve Kürtlerin yaşadığı alanlarda tutunmak başarısı, yani Milli Kurtuluş Savaşı’nın zaferi, buna önderlik eden burjuva kadrolara çok özel bir güç ve inisiyatif kazandırmıştı. Bu sayede, o günün son derece geri, yarı-feodal Türkiye toplumunun olağan gelişimi içerisinde burjuvazi

adına kolayca gündeme getirilemeyecek birtakım adımlar atıldı. Hanedanlık tasfiye edilerek cumhuriyet ilan edildi ve ardından halifelik kaldırıldı. Dini esaslara dayalı eğitime ve hukuka son verildi. Tek elden ve laik esaslara göre yürütülmek üzere eğitim birliğine geçildi. “Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz” denilerek tekke ve zaviyeler kapatıldı. “En hakiki mürşit ilimdir, fendir” denilerek bilim ve bilimsel düşünce yüceltildi. “Fikri hür, vicdani hür, irfanı hür” kuşaklar yetiştirmekten söz edildi. Bunları başka bazı reformlar tamamladı.

Bütün bu adımlar, sınıf olarak burjuvaziden çok, onun çıkarları ve ihtiyaçları konusunda sınıfsal bir öngörüye ve tutuma sahip ileri görüşlü burjuva siyasal kadrolar tarafından atıldı, bunu özellikle vurgulamak gerekir. Bu dönemin Türk-Müslüman kökenli burjuvazisi feodal, yarı-feodal geleneksel sınıflarla fazlasıyla iç içe olan, onlardan belirgin özellikler taşıyan, ticari-tefecî nitelikte bir sınıftı. Bu niteliği ile de kapitalist gelişmenin önünü açacak modernleşme adımlarının dolaysız temsilcisi olabilmek, hele de dine ve dinsel gericiliğe karşı belli tutumlar almak yeteneğinden yoksundu.

Kemalist harekette temsil edilen burjuvazinin siyasal temsilcileri, Türkiye’nin modern kapitalist gelişmesinin ihtiyaçları çerçevesinde hareket ettiler. Bunu “muasır medeniyet düzeyine çıkmak” hedefi olarak tanımladılar. Söz konusu reformlar, Türkiye’nin burjuva gelişmesinin önünü açmak için birer ihtiyaçtı ve Mustafa Kemal’in önderlik ettiği milli burjuva hareketin bunları gerçekleştirebilecek gücü ve kapasitesi vardı. Feodal ve yarı-feodal toprak ağaları ile uzlaşma içinde bulunsa da politik olarak güçlü bir konumda idi, iktidarın dümenini tutuyordu, yeni şekillenmekte olan devlete tam olarak egemendi.

Kemalist burjuvazinin cumhuriyetin kuruluşu esnasında dine getirdiği sınırlamalar esas itibarıyla siyasal-kültürel ve idari sınırlamalardı. Dinin iktisadi ve sosyal temeline, bunun taşıyıcısı sınıf ve

katmanlara hiçbir biçimde dokunulmadı. Feodal ve yarı-feodal sınıflar, tasfiye edilmek bir yana, egemen sınıf blokunun temel bir bileşeni olarak kaldılar. Bununla birlikte, cumhuriyetin kuruluşu sürecinde, kendi ideolojik ve kültürel eğilimlerini, buna dayalı siyasal tercihlerini öne çıkaracak, dayatacak güçten yoksundular. Burjuvaziyi temsil eden siyasal güçler, somutta Kemalist hareket, siyaseten baskın bir konumdaydı ve siyaseten boyun eğmek zorunda kaldılar.

Milli savaşın bütün bir yükünü köylülük çekmişti, ama zaferin köylüye kazandırdığı hemen hiçbir şey yoktu. Kemalist hareket, toprak devrimine karşıydı. Buna yönelik eğilim ve potansiyelleri daha ilk adımda boğmuştu. Öşürün kaldırılması kapitalist gelişmenin ihtiyaçlarına yönelikti ve köylüden çok, büyük toprak sahibi üreticilere yaradı. Bunun yarattığı boşluk ise köylü kitlelerine yönelik modern sömürü yöntemleriyle ikame edildi. Sonuçta köylü bin bir yolla soyulup sömürüldü. İhtiyaç duyulan sermaye birikimini yaratmanın, sanayi alanında ilk adımları atmanın yolu burjuvazi için, daha çok da burjuva sınıf devleti için, zorunlu olarak buradan geçmekteydi.

Feodal, yarı-feodal ilişkilerin tasfiye edilmemesi, toprak devriminin yapılmaması, dolayısıyla köylünün özgürleştirilmemesi, dini besleyen güçlü Ortaçağ ilişkilerinin sağlamca kalması demektir. İktisadi-sosyal temellerine devrimci bir biçimde vurulmadığı sürece, din toplumdaki etkisini güçlü bir biçimde sürdürür ve bu zemin dinsel gericilik akımlarını besler, döne döne yeniden üretir. Kapitalist gelişmenin etkisi altında yarı-feodal iktisadi ilişkiler zaman içinde dönüşüme uğrasa bile, Ortaçağ ideolojisi ve kültürü, yığınların, özellikle de köylü yığınlarının bilincinde ağır bir tortu olarak kalır ve onları bin bir bağla tarikatlar, cemaatlere, her biçimiyle dinsel gericiliğe bağlar. Kapitalist gelişmenin yıkıma uğrattığı ve düzensizce kentlere yığıldığı dönün köylüleri üzerinden aynı gerici ideolojik-kültürel etki bu kez kentlere taşınır. Köyden kente göçmüş yığınların biriktiği kenar

semtlerin bugün dinsel gericiğin en büyük etki sahaları olmaları bu açıdan rastlantı değildir. Gündük burjuva devriminin bu yığınlarda yaratamadığı köklü ideolojik-kültürel değişimi bu durumda ancak sosyal mücadeleler yaratabilir. İdeolojik-kültürel mücadele değil fakat sosyal mücadele, devrimci sınıf mücadelesi! Bu nokta özellikle önemlidir ve bugünün her türden burjuva, küçük-burjuva laik eğilimleri ile devrimci sınıf bakış açısı arasındaki temel farkı işaretler.

Türkiye’nin o sınırlı burjuva devrimi sürecinde dinin sosyal temellerine dokunulmadığı gibi, dinin kontrol altına alınıp toplumu yönetmenin bir aracı olarak kullanılması da sorunun bir başka yönüdür. Diyanet İşleri Başkanlığı, halifelik kaldırılmasının ve dine getirilen sınırlamaların ardından kuruldu ve tüm cumhuriyet döneminin en temel ve köklü kurumlarından biri olarak kaldı. Bu kurumun kendisi Türkiye’deki gündük ve gündümlü laikliğin bir kanıtıdır. Laik bir düzende kamu fonları dinsel faaliyetler ve hizmetler için kullanılamaz. Oysa Türkiye’de diyanet, zaman içinde yüz bini aşan geniş kadrosu ve çok yönlü faaliyeti ile kamu fonlarını tüketen en asalak kurumlardan biri olmuştur. Tahmin edilebileceği gibi AKP iktidarı döneminde bu alanda tüm ölçüler aşılmıştır. Bütçesi artık bir dizi temel bakanlığın bütçesini bile aşmaktadır. Dinci gericilik akımları AKP iktidarı öncesine kadar diyanetin kaldırılmasını hararetle isterlerdi. Onu devletin elinde dinsel etki alanını kontrol etmenin ve dolayısıyla kendi etkilerini sınırlamanın bir aracı sayarlardı. Ama aynı araç kendi ellerine geçtiğinden beri, halen onu bugüne dek görülmemiş ölçülerde, bu arada adeta resmi bir fetva kurumu olarak en etkin biçimde kullanıyorlar.

Bütün bu söylenenlerden de anlaşılabilir gibi, bizde dine karşı köklü bir mücadele geleneği, dolayısıyla laiklik mücadelesinin köklü bir tarihsel temeli yok. O günün geri toplumunda atılan adımlar önemli olmakla birlikte, bunlar sınırlı girişimler olarak kalmıştır. Din, devlet ve kamu yaşamından temizlen-

memiş, yalnızca sınırlanıp denetim altına alınmıştır. Bundan da önemlisi, yinelemiş oluyorum, dini ve dinsel gericiliği besleyen toplumsal zeminin muhafaza edilmesidir. Köylülüğü Ortaçağ'a bağlayan toplumsal ilişkilerin korunmuş olmasıdır. İktisadi-sosyal temellerine devrimci bir biçimde vurulmadığı sürece, din toplumdaki etkisini güçlü bir biçimde sürdürür ve uygun koşullarda yeniden ön plana çıkar. Fransız Burjuva Devrimi feodal mülkiyet ilişkilerine (ki hatırı sayılır bir bölümü bizzat kilise mülkiyeti idi) köklü bir müdahalede bulundu. Bundan dolayıdır ki dinsel etkinin nispeten zayıf ve laikliğin en güçlü olduğu toplumlardan biridir halen Fransa. Oysa bugünün Türkiye'sinde dinsel gericilik burjuvazi adına artık bir iktidar gücüdür. Bu gerçeğin kendisi tam da Kemalist devrimin sınırlarını vermektedir.

Tüm bunlar, o günün o son derece geri toplumunda her şeye rağmen atılabilen adımları küçümsemek anlamına gelmemeli. Tersine, bunların anlamı ve önemi, toplum yaşamında yarattığı izler, günümüz toplumunun bir kesiminde dinsel gericiliğe karşı gösterilen büyük hassasiyet üzerinden bile görülebilir. Bu alanda yapılanlar, dinsel gericiliğin kat ettiği mesafeye karşı toplumun bir kesiminde gündend güne büyüyen Mustafa Kemal sevgisinin denebilir ki en temel nedenidir. Fakat öte yandan, dinsel gericiliğin iktidar konumuna ulaşabilmiş olması gerçeği ile de yüz yüzeyiz bugün ve bu aynı toplumda. İşte bunu anlamak ve açıklamak çabası, bizi gerisin geri cumhuriyetin kuruluşu sırasında dine getirilen sınırlamaların ve laikliğe yönelik adımların sınırlarına götürüyor. İktisadi-sosyal temellerine devrimci bir biçimde vurulmadığı sürece, din ve onun Ortaçağ gericiliğinden kök alan ideolojisi ve kültürü, toplumdaki etkisini güçlü bir biçimde sürdürür. Türkiye'nin modern burjuva tarihinin de kendi yönünden kantıladığı gerçek de budur.

Şunu da eklemek gerekir: 20. yüzyılda, emperyalizm çağında, burjuvazinin en iyi durumda yapabileceği ancak bu sınırlarda olabilirdi. Kaldı ki, ilkin bunu yapanın sınıf olarak burjuvaziden çok, onun kendi sınıflarının çok ilerisindeki ileri görüşlü siyasal temsilcileri olduğunu; ikinci olarak, aşağıdan bir devrim tehlikesi söz konusu olsaydı eğer, bu kadarının bile hiçbir biçimde yapılamayacağı unutmamak gerekir.

CUMHURİYETİN EVRİMİ VE DİNSEL GERİCİLİK

Tarihsel açıdan temel önemde bir başka gerçeklik var, ki konumuz bakımından asıl önemli olan da budur. Sorun hiç de cumhuriyetin kuruluş sürecindeki

adımların sınırlılığından ibaret değildir. Daha da önemli olanı, burjuva sınıf düzeninin, özellikle belirli tarihsel dönüm noktalarında, dinin ve dinsel gericiliğin önünü yeni bir düzeyde açmasıdır. Bu, dünya ölçüsünde burjuva gericiliğinin gösterdiği eğilime de paralel düşen bir tutumdur.

Bu kapsamda dört önemli dönüm noktasından söz edilebilir. Bunlardan ilki, Sovyetler Birliği ve dünya devrimci hareketinin büyük bir güç ve prestijle geride bıraktığı İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemdir. İkincisi, Türkiye'de modern sınıflaşma, sosyal uyanış ve kitlesel mücadelelerle belirlenen 1960'lı yıllardır. Üçüncüsü, '70'li yılların büyük bir devrimci yükselişi üzerine gelen faşist 12 Eylül askeri darbesi dönemidir. Ve dördüncüsü, Sovyetler Birliği'nin yıkılışını izleyen yıllarda ve Ortadoğu'ya yeni bir biçim vermek ihtiyacı çerçevesinde emperyalizm tarafından gündeme getirilen "ılımlı İslam" projesidir, ki bugünün AKP'si ve Tayyip Erdoğan'ı dolaysız olarak bu projenin ürünleridir.

Cumhuriyet ile birlikte yeni düzenin oturması ve sağlanılması daha 1930'ların başında gerçekleşmiş durumdaydı. Buna düzenin sistemli biçimde gericileşmesi, işçi sınıfı, emekçiler ve Kürt halkı karşısında baskıcı bir diktatörlük biçimi alması eşlik etti. Burada dönüm noktası 1926'da gündeme gelen Takrir-i Sükun Kanunu, buna vesile olansa Şeyh Sait isyanıydı. Bu, şeriatçı biçim içinde gerçekte bir Kürt isyanıydı. Cumhuriyet rejimi bu isyanın bastırılmasını işçi sınıfı ve emekçilerin zaten son derece sınırlı olan tüm demokratik hak ve özgürlüklerini tümünden boğmanın da bir fırsatına çevirdi. Her türden sendikal örgütlenme ve grev yasaklandı. Her türden hak arama olanağı ortadan kaldırıldı. Komünistlere yönelik operasyonlar birbirini izledi vb. Daha sonra, 1930'ların ikinci yarısında, işçi sınıfına karşı baskıcı yasalar daha da ağırlaştırıldı. Faşist İtalya'dan esinlenerek hazırlanan yeni iş yasaları ile sendika ve grev hakkı yasakları pekiştirildi.

Bu dönemin özgün yönü, siyasal gericilikteki bu yoğunlaşmanın dinsel gericiliği içermemesi, ona dayanmak ihtiyacı duymak bir yana, onu da hedef almasıdır. Bu aynı dönemde dine karşı daha önce gerçekleştirilmiş siyasal ve idari sınırlamaların yasal ve anayasal düzeyde peki-

tirildiğini biliyoruz. Kabaca İkinci Dünya Savaşı sonrasına kadar durum buydu.

Dönemin sosyal açıdan tümüyle durgun koşulları, kurulu düzen için dinsel gericiliği özel bir ihtiyaç olmaktan çıkarıyordu. Tersine, laik cumhuriyet biçimi içinde yeni düzenin oturması ve sağlanması ihtiyacı, bu arada dinsel ideolojik biçimler içinde ortaya çıkabildiğini Şeyh Sait isyanı üzerinden göstermiş bulunan Kürt sorunu, dinsel gericiliğe karşı önlemlerin sıkılaştırılmasını gerektiriyordu. Bu önlemlerin salt siyasal, yasal ve idari önlemler olarak kaldığını, dini besleyen sosyal ilişkilere dokunulmadığını ya da bunun salt isyana eğilimli Kürt feodallerine karşı bir tehdit olarak kullanıldığını da bu arada hatırlatalım.

İkinci Dünya Savaşı sonrası, ilk büyük dönüm noktasıdır. Sovyetler Birliği'nin insanlığı Hitler faşizminden kurtaran bir güç olarak dünyada büyük bir itibara sahip olduğu, devrim dalgasının ve komünizmin dünya ölçüsünde güç kazandığı,

Avrupa'nın en önemli ülkelerinde, Fransa'da, İtalya'da, başka bazı ülkelerde komünist partilerin en güçlü partiler haline geldiği, Doğu Avrupa'da devrimci iktidarların kurulduğu, büyük Çin Devrimi'nin başarısının hemen arifesinde bulunduğu, Vietnam, Kore mücadeleleri vb.'nin yaşandığı bir dönem bu. Dünyada büyük bir devrimci dalga var, Sovyetler

Birliği'nin büyük bir itibarı var. Sosyal devrim tehlikesinin büyüdüğü, devrim mücadelelerinin, sömürcülüğü hedefleyen milli kurtuluş mücadelelerinin güç kazandığı böyle bir dönemde, dünya gericiliği için anti-komünizm, devrim düşmanlığı ve buna karşı her türlü gerici güç ve ideolojiden yararlanma çabası özel bir tarzda ön plana çıktı.

Savaş sonrasında ve iktidarı DP'ye devretmeden hemen önce, cumhuriyetin kurucusu CHP, imam-hatip okulları, ilahiyat fakülteleri kuruyor, tekke ve zaviyelerle birlikte kapatılmış bulunan türbeleri yeniden açıyor, seçmeli de olsa din derslerini ilkökul müfredatına koyuyor. Tarikat mensubu bir dinciye alıp başbakan yapıyor ve bu başbakan döneminde DP iktidarıyla birlikte tüm sonuçlarına götürülecek politikaların ilk adımları atılıyor. Bütün bunlar cumhuriyeti kuran partinin iki tarihsel isminden biri olan İnönü döneminde ve liderliğinde yaşanıyor. Tıpkı ABD ile ilk ikili askeri anlaşmaların imzalanması gibi, tıpkı

NATO'ya giriş başvurusu gibi. Her zaman vurguladığımız gibi, 1950'lerde iktidarın el değiştirmesi bir "karşı-devrim" değil. Burjuva gericiliğinin yoğunlaşması tam da İnönü önderliğinde ve CHP şahsında başlamıştı, ardından Demokrat Parti tarafından bütün sonuçlarına götürüldü. Cumhuriyetin evriminde illa bir kopuştan söz edilecekse, bu tam da CHP ile başlamış, DP ile sürdürülmüştür. Bunu ihtiyaç haline getiren ise o günün dünya koşulları ile Türkiye kapitalizminin, ona dayanan burjuva sınıf düzeninin kendi öz evrimi, bu evrimin ortaya çıkardığı yeni ihtiyaçlardır. Bu evrim, burjuvazinin ideolojik, siyasal ve kültürel olarak dinsel gericiliğe daha çok ihtiyaç duyması, daha çok başvurması doğrultusunda olmuştur.

DP döneminde dine ve dinsel gericiliğe ardi arkası kesilmeyen tavizler verildi, tarikatlar ve cemaatler hukuken yasak oldukları halde siyaseten meşruluk ve bu zeminde giderek hızla güç kazandılar. DP liderleri olarak Bayar ve Menderes gerçekte birer laik Kemalist idiler, onun sağ kanat temsilcileriydiler. Bunlar uzun yıllar boyunca CHP'nin önemli kadrolarıydı. Hele ki Bayar, denebilir ki CHP'nin "üçüncü adam"ıydı. DP, CHP'nin bölünmesiyle ortaya çıkmış bir partidir, bunu unutmamak gerekir. Burada bu açıdan gerçekte bir süreklilik var. Değişen ise kapitalist düzenin evrimi ve bunun ortaya çıkardığı yeni ihtiyaçlardı. DP, bu ihtiyaçlara en iyi yanıt veren, CHP'nin halk kitleleri nezdinde yıpranmışlığını da istismar ederek sahneye çıkan bir parti oldu. Tıpkı 2000'li yılların değişen koşullarına ve bunun ortaya çıkardığı yeni ihtiyaçlara yanıt vermek üzere AKP'nin sahneye sürülmesi gibi.

DP'nin iktidar yıllarında sosyal durgunluğun esası yönünden değiştiğini söyleyebilecek durumda değiliz. Buna rağmen dine yeni alanlar açılması, tarikatlar ve cemaatler üzerinden dinsel gericiliğin güç kazanması, ilkin sözünü etmiş bulunduğum dünya koşullarının ve ikinci olarak da çok partili rejime geçişin sonucuydu. Resmi tarih çok partili rejime geçiş, demokrasiye geçişin kilometre taşı sayar. Oysa tam da bu sayede demokrasinin en büyük engeli olan dinin ve dinsel gericiliğin önünün açıldığını görüyoruz. Sözüm ona parlamenter yarış, dinin her türden siyasal istismarını ve yeterli oy desteği sağlamak üzere tarikatlara, cemaatlere, aşiret reislerine dayanmayı birlikte getirdi. Bunlara siyasal alanda geniş bir alan açtı. Özgürleşmemiş geniş köylü yığınları önemli ölçüde bunların denetimindeydi ve köylünün oyunu almanın en kolay yolu bunlara dayanmaktan geçiyordu.

İkinci ve asıl büyük kırılma noktası, 1960'lı yıllardır. 1960 sonrası, Türkiye'de kapitalist gelişmenin belli bir düzeye

Temel önemde bir başka gerçeklik; burjuva sınıf düzeninin, özellikle belirli tarihsel dönüm noktalarında, dinin ve dinsel gericiliğin önünü yeni bir düzeyde açmasıdır. Bu, dünya ölçüsünde burjuva gericiliğinin gösterdiği eğilime de paralel düşen bir tutumdur.

ulaştığı, modern sınıflaşmanın hissedilir hale geldiği ve işçi sınıfının toplumsal bir güç olarak mücadele sahnesine çıktığı bir tarihi dönemdir. Dönemin başında büyük Saraçhane Mitingi ve sonunda 15-16 Haziran büyük işçi başkaldırısı olduğunu hatırlarsak, işçi sınıfı hareketinin bu dönemki gelişimi konusunda dolaysız bir fikir edinmiş oluruz. Kuşkusuz sosyal uyanış ve mücadelenin tek unsuru işçi sınıfı değildi. Kent ve kır emekçilerinin tüm öteki katmanları da şu veya bu ölçüde aynı gelişmenin bir parçası idiler. Öte yandan bu uyanış ve mücadele içinde sol, Türkiye'nin tarihinde ilk kez olarak kitleselleşti ve kitle mücadelelerinin sürükleyici dinamik gücü haline geldi.

Bu dönemin daha başlangıç yıllarında, Amerikalı uzmanların Türkiye'deki somut incelemelerinin ardından hazırladıkları raporun konumuz bakımından önemi, dinci gericiliğin önünün yeni bir düzeyde açılmasının Türkiye'yi yönetenlere hararetle tavsiye edilmesidir. Elbette tam da sosyal uyanışa ve mücadeleye karşı temel önemde bir önlem olarak. Buna Komünizmle Mücadele Dernekleri ile başlandı ve dinci partinin kuruluşu ile devam edildi. 1965 yılında Erzurum'da kurulan Komünizmle Mücadele Derneği'nin başkanının Fethullah Gülen olması, bugünkü gelişmelerin ışığında özellikle önemli ve açıklayıcıdır. Dinci gericilik odağı bu örgütlenmelerin CIA destekli ve güdümlü olduğunu biliyoruz. "Komünizmle mücadele" elbette sosyal uyanışa ve sola karşı mücadele demektir. Türkiye'nin devrimcileri emperyalizme karşı direnirken, bugünün iktidar gücü dinci gericilik, emperyalizmin hizmetinde devrime karşı bir vurucu güç idi. Örneğin, dönemin sonuna doğru, Amerikan 6. Filo'suna karşı kitlesel protestolar, karşılarında organize dinci çeteleri buldular. Devrimcileri Kanlı Pazar'da katledenler bu gerici güruhtu. Bu saldırının başını çekenlerden birinin şu sıra TBMM başkanı olması, sermaye düzeninin nereden nereye geldiğinin de veciz bir özetidir bir bakıma. O dönemde Komünizmle Mücadele Dernekleri, faşist komando kampları, tarikatlar ve cemaatler düzenin yardımcı uzantılarıydı. Bugünse dosdoğru düzenin kendisi haline gelmiş bulunuyorlar ve önümüzdeki on yıllar boyunca da Türkiye'nin kaderine hükmetmek hevesindedir.

Bizzat emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi, bu güçleri sosyal uyanışa ve mücadeleye karşı, bunun siyasal ifadesi olan sola ve devrime karşı besledi, organize etti ve etkili biçimde kullandı. Fakat zaman içinde bu güçler burjuva sınıf düzeninin elinde basit araçlar olmaktan çıktılar ve geline yerde ona hükmeden bir gelişme düzeyine ulaştılar. Bunun önünü '50'li yıllarda Bayar ve Menderesler aç-

Erdoğan'a Avrupa

Türkiye raporu hazırlayan Avrupa Konseyi Raportörleri, Erdoğan'ın davasını düşünce suçuna 'örnek vaka' olarak gösterdiler

Arife AVÇU - İSTANBUL

DIYARBAKIR DGM'de yargılanıp 10 ay hapis cezası alan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Tayyip Erdoğan'ın davası, Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi'ne Türkiye Raporu hazırlayan parlamentoların Türkiye'ye üye ülkeleri rapora dilafine suçuna "örnek vaka" olarak gördü.

Konak parlamentoları Erdoğan'ın mahkum olması Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurabileceğini söyledi.

Mevzuat memnun etti
Türkiye'deki insan haklarıyla ilgili inceleme yapmak üzere İstanbul'a gelen Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi Derneği Komisyonu Türkiye Raportörü Andreas Bursosy ve Walter Sebastes, Türkiye'de düşünce suçuna kapsamlı bir rapor hazırladığı, Erdoğan'ın davasını da "örnek vaka" olarak raporlarına aldıklarını açıkladılar. Başbakan Erdoğan'ın döneminde Türkiye'de insan hakları ve terör

konusunda yaptıkları incelemeyi sürdürdüklerini, incelemelerinde yapılan görüşmelerden memnunkül olduklarını, ancak bundan itibaren Avrupa Konseyi'nin erdülmesini talep ettiklerini söylediler.

Konak parlamentoları, inceleme raporları sadece resmi makamlardan değil, sivil toplum kuruluşlarından da görüş alarak hazırladıklarını, bu görüşleri de raporlarına yansıttıklarını ve "örnek vaka" olarak raporlarına aldıklarını belirttiler.

Konak parlamentoları Bursosy, Erdoğan'ın her vatandaş gibi mahkum olduğu takdirde Serbest Halkın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurabileceğini söyledi. Raporlarında İstanbul'da bulunan hükümetlerin Erdoğan'ın davasını da "örnek vaka" olarak raporlarına aldıklarını açıkladılar. Başbakan Erdoğan'ın döneminde Türkiye'de insan hakları ve terör

Erdoğan, konak parlamentolarının mahkumiyet kararını Mahkeme'ye başvurabileceğini söylemesini g

İlk konuk ABD'den

İstanbul Yargıtay tarafından onaylanan mahkumiyet kararının ardından siyasal yasaklı duruma düşen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ziyaret eden ilk yabancı konuk ABD İstanbul Başkonsolosu Caroline Higgins oldu.

Higgins, Erdoğan'a verilen mahkumiyet kararı konusunda herhangi bir yorum yapmaktan kaçınırken, "Erdoğan ile sürekli olarak görüşmekteyim. Buraya sade bir vatandaş olarak değil, ABD'nin İstanbul Başkonsolosu olarak geldim. Çeşitli konularda fikir alışverişinde bulunacağım" diye konuştu. Erdoğan'a verilen mahkumiyet kararı konusunda

da ABD'nin geniş bir rapor hazırladığını ve yakın bir tarihte kamuoyuna açıklayacağını kaydeden Higgins, İstanbul'a yaptığı çalışmalarından dolayı Erdoğan'ı takdir ettiğini söyledi.

Mahkumiyet kararının onaylanması konusunda herhangi bir açıklama yapmayacağını belirten Erdoğan, "Ben sadece milli bir şairin şiirini okumanı nedeniyle mahkum edildim. Kamuoyuna söylediğimiz gibi bir bu olayın peşini bırakmayacağım" diye konuştu. "Bu parki burada bitmez" diyen Erdoğan, bundan sonraki aşamada hukuk mücadelesine devam edeceğini sözlerine ekledi.

tlar. '60'lı ve '70'li yıllarda bunu Demireller sürdürdüler. Aynı şeyi '80'li yıllarda Kenan Evrenler ve ardından Turgut Özal'lar yaptılar. '90'lı yıllarda yeniden Demireller yaptılar. Bu kez dinsel gericiliğin aynı zamanda Kürt ulusal uyanışına karşı kullanılması da söz konusuydu.

'60'lı yıllardan itibaren dinci ve faşist gerici akımlar, Amerikan tavsiyeleri ve akılları ile çok özel bir tarzda teşvik edildiler, güçlendirildiler ve sol dalgaya karşı kullanıldılar. '60'larda ikisi de ön plandaydı. '70'li yıllarda MHP ön plana çıktı. Şoven milliyetçilik ve onun faşist paramiliter güçleri, o dönemin militan devrimci dalgası karşısında daha işlevseldi burjuva sınıf düzeni için.

'70'li yıllarda, her ne kadar doğru sınıf eksenine oturan bir önderliği yoktuysa da, çok güçlü bir devrimci dalga ve bunun içinde kendini bulmuş güçlü bir devrimci hareket vardı. Bu, burjuvaziyi yeni bir düzeyde gericiliğin bu uç biçimlerine, yani dinsel gericiliğe ve şoven milliyetçiliğe sarılmaya götürdü. Amerikalı 12 Eylül askeri faşist cuntası, Türk-İslam sentezini resmi ideoloji düzeyine çıkardı.

Türkiye'nin dincisi aynı zamanda şoven milliyetçidir, şoven milliyetçisi de aynı zamanda dincidir, bunu yeri geldikçe özellikle vurguluyoruz. MHP'nin '70'li yıllardaki meşhur "Tanrı dağı kadar Türk, Hira dağı kadar Müslüman!" sloganı, bu ikinci durumu veciz biçimde ortaya koymaktadır. Burjuvazinin sosyal uyanışa ve mücadeleye, dolayısıyla sol gelişmeye ve devrimci dalgaya karşı özel bir tarzda teşvik edilip beslenen dincilik ile şoven milliyetçilik akımları bu ikili özelliğe bir arada sahiptirler. Dincisi milliyetçi, milliyetçisi dinciydi. Bugün birbirleriyle bu kadar kolay buluşmalarının gerisinde aynı zamanda bu var.

12 Eylül faşist askeri cuntası döneminde Türk-İslam sentezi resmi ideoloji düzeyine çıkarıldı ve okul müfredatlarına

sokuldu, eğitimin temeli haline getirildi. Tarikatların, cemaatlerin önü açıldı. Mecburi din dersleri konuldu. Alevi köylerine kadar camiler yaygınlaştırılmaya çalışıldı. '70'li yılların büyük devrimci dalgasının yarattığı derin korkular sermaye düzenini dinin ve dinsel gericiliğin önünü yeni bir düzeyde açmaya yöneltti. Din, devrim tehlikesinin panzehiri olarak, devrimin dalgakıranı olarak görüldü, her yönden ve her yolla desteklendi.

Öte yandan faşist 12 Eylül rejimiyle belirlenen 1980'li yılların bir sosyal yıkım dönemi olduğunu, işçi sınıfı ve emekçilerin demokratik haklarından ve hak arama yollarından yoksun bırakılarak sömürü kaskacı içerisine, dolayısıyla yoksulluğa ve yoksunluğa itildiğini biliyoruz. Yoksulluk, yoksunluk, sermayenin o ezici ağırlığı karşısında askeri cunta koşullarıyla belirlenen çaresizlik, dinin yoksul insanlar arasında kolayca güç kazanabileceği bir sosyal-siyasal zemindir. 12 Eylül tam olarak böyle bir dönemdi. Bir yandan emekçi-yoksulluğun çukuruna ittiler, öte yandan da ona kendi hakkını araması için hiçbir imkan tanımadılar. Çaresiz emekçi bu koşullarda kolayca dinin ve dinsel gericiliğin tuzağına düşer. Dinsel duygu ve düşünce olarak düşer, öbür dünyayı sığınacak bir alan olarak görür. Dinsel inancı kendi sosyal acılarının uyuşturucusu olarak görür, ki Marx'ın "Din halkın afyonudur" sözü bu anlama gelir. Sömürü düzenininin kaynaklık ettiği sosyal acılar öbür dünya avuntusu ile uyuşturulur.

Devrimci dalganın ve genel olarak solun ezildiği bu dönemde önü açılmış bulunan dinsel akımlar bu durumdan en iyi biçimde yararlandılar. Sıradan emekçileri tuzağa düşürmek için her yolu, yöntemi ve olanağı cömertçe kullandılar. Böylece emekçiler, duygu ve düşünceden öteye, sosyal ve siyasal olarak da dinsel gericiliğin ağına düştüler. 12 Eylül 1981'den 13 sene sonra, 1994 yılında İstanbul beledi-

ye başkanlığını Refah Partisi aldı. Bu, Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanı olarak siyaset sahnesine çıkışıdır. 12 Eylül'ün ektiği tohumların verdiği meyve de diyebiliriz buna.

Böylece '90'lı yıllardaki büyük döneme gelmiş oluyoruz. Bu dönemde dinin ve dinsel gericiliğin Kürt ulusal uyanışına karşı özel bir tarzda ve bizzat devlet eliyle kullanıldığını biliyoruz. Bunu aynı dönemde emperyalist ve siyonist merkezlerde hazırlanan "ılımlı İslam" projesi tamamladı.

Dünyada, özel olarak Türkiye'de dinsel gericiliğin güç kazanmasının gerisinde başından itibaren emperyalizm, özellikle de Amerikan emperyalizmi var. '60'lı yıllardan itibaren "Türkiye'de dinci parti gerekli" düşüncesi CIA uzmanlarının hazırladığı raporun önerisiydi. '70'li yıllarda "Yeşil kuşak" projesi, Sovyetler Birliği'ni kuşatmaya yönelik emperyalist bir politika ve planı. Amaç İslami dinsel gericiliği komünizme karşı etkili bir silah olarak kullanmaktır. Ha keza, 12 Eylül cuntasının arkasında Amerikan emperyalizmi vardı ve bunun, dinin önünün en çok açıldığı bir tarihsel dönem olduğunu biliyoruz.

Bütün bunları '90'lı yıllarda "ılımlı İslam" projesi tamamladı. Yine Amerikan emperyalizminin bir projesidir. Bu proje çerçevesinde Tayyip Erdoğan, daha henüz İstanbul belediye başkanı iken, geleceğin "ılımlı İslami lideri" olarak CIA uzmanları tarafından hazırlanmaya başlandı. Amerikan büyükelçilikleri, konsoloslukları onunla özel ilişkiler kurdular, güç, cesaret ve yön verdiler. Bu ilişkilerin ve çabaların bir sonucu olarak AKP, bugün bütün açıklığı ile ortaya çıktığı gibi, emperyalizmin ve siyonizmin bir proje partisi olarak gündeme geldi ve çok geçmeden iktidar gücü düzeyine ulaştı.

AB'den 750 milyar avroluk yardıma onay

Dünya çapında koronavirüsün ağırlaştırdığı kapitalist kriz sonucunda kapitalist ekonomiler çökme aşamasına geldi. Kapitalist tekellerin kurtarılması için, emperyalist devletler birbiri ardına "yardım paketleri" açıklamıştı. Bu kervana tek tek Avrupa Birliği üyesi ülkeler de katılmışlardı. Birliğin Avrupa'sı ise kendisiyle meşgul olduğundan koronayı ağır yaşayan üyelerinin elinden tutamamıştı. Bu durum AB içinde sert tartışmalara yol açmış, tek tek ülkeler AB üyeliklerini sorgularken, Birliğin varlığı bir dönüm noktasına gelmişti. Aradan geçen sürede korona krizi az da olsa durulunca, nihayet AB'nin yardıma muhtaç üyelerinin elinden tutmak da hatırlanmış oldu.

Birliğe üye 27 ülke liderleri günlerdir gece ve gündüz süren müzakerelerin ardından, koronavirüs krizinin yarattığı-yaratacağı ekonomik yıkıma karşı "Avrupa ekonomilerini canlandırmak ve yeniden ayağa kaldırmak için", Fransa ve Almanya tarafından önerilen yardım paketi üzerinde anlaştı. AB tarihinin "en uzun süren" müzakeresinde, ilk kez AB adına borçlanılarak, kaynağın, zor durumdaki AB ülkelerine yine ilk defa hibe olarak verilmesini içeren "Next Generation EU" (Gelecek Nesil AB) adlı "dev yardım paketi"ni onayladı. Fakat başlangıçta 500 milyar avro olarak düşünülen geri ödemesiz destek 390 milyar avroya indirildi.

Etkisi hala devam eden, 200 bini Avrupa'da olmak üzere, dünyada 600 bini aşkın kişinin ölümüne yol açan korona krizinden bu yana ilk kez yüz yüze görüşen AB liderleri, 17 Temmuz Cuma günü başlayan, geceli gündüzlü dört gün boyu süren tartışma, çekişme, birbirini suçlamaların ardından bu karara varabildiler ancak. Görüşmelerde Fransa ve Almanya'nın önerisine, İtalya, İspanya, Yunanistan ve Portekiz gibi ülkeler destek verirken, "Kuzey Dörtlüsü" olarak bilinen Hollanda, Danimarka, İsveç ve Avusturya ile Lüksemburg'un karşı çıkması, müzakereleri tıkanma noktasına getirmiş ve uzamasına neden olmuştu. Polonya ve Macaristan da iç siyaset hesapları yaparak AB Komisyonu'nun "hibe yardımları hukuk devleti ilkesine uyulup uyulmadığı şartına bağlansın" diyerek karşı çıkınca, 90 saati aşan görüşmelerle "AB tarihinin en uzun müzakeresi" rekoru da kırıldı.

AB Konseyi Başkanı Charles Michel,

uzlaşma haberini sosyal medya hesabından İngilizcede anlaşma anlamına gelen "Deal!" mesajıyla duyurdu. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, sosyal medyada "Avrupa için tarihi bir gün!" paylaşımını yaptı. Belçika Başbakanı Sophie Wilmes de "Bir anlaşmamız var ve iyi bir anlaşma. 1.074 milyarlık 2021-2027 bütçesi ve 750 milyarlık iyileşme planı. Avrupa Birliği, hiç bu kadar iddialı bir şekilde geleceğine yatırım yapmaya karar vermedi" mesajını paylaştı.

Korona virüsü nedeniyle büyük bir krize giren sağlık alanı dahil, havacılık ve turizm gibi sektörlerin desteklenmesi ve eylül ayından itibaren yaşanması öngörülen büyük işsizlik krizi ve 'resesyona' (durgunluk) çözüm olabilmesi için AB Komisyonu, ilk kez mali piyasalardan AB adına düşük faizli borç alacak. Toplam 750 milyar avroluk borcun 390 milyar avrosu hibe olarak İtalya, İspanya, Fransa, Yunanistan ve Portekiz gibi zor durumdaki ülkelere aktarılacak. Hibeden İtalya 70 milyar, İspanya 60 milyar, Fransa 40 milyar avro ile en yüksek payı alan ülkeler olacak. Yardım paketinin geriye kalan 360 milyar avroluk bölümü ise isteyen ülkelere düşük faizli kredi yardımı olarak verilecek. AB'nin 2021-2027 yılları arasındaki 7 yıllık bütçesi de yılda 154 milyar avro olmak üzere, 1 trilyon 74 milyar avro olarak karara bağlandı.

Görüşmelerde, yardımın dikkatli dağıtımını sağlamak ve "amaç dışı" kullanılmasını önlemek isteyen "Kuzey Dörtlüsü" diye nitelenen Kuzey Avrupa ülkelerinin onayını alabilmek için bir "kontrol mekanizması"nın kurulması da kabul edildi. Buna göre, yardımdan faydalanan ülkelerin öncelikle bir program

sunması istenecek. Bu programda, birliğin iklim ve dijital geçişler gibi öncelikleriyle uyumlu yapısal reformlar yer alacak. Program, Komisyon ve üye devletler tarafından "salt çoğunluk" ile kabul edilecek.

Hollanda Başbakanı Mark Rutte'nin istediği gibi, "Eğer bir ülke paranın yanlış kullanıldığını görür ve düşünürse, konuyu Avrupa Konseyi'ne götürebilecek." Ancak Rutte'nin istediği gibi, bu ülke ödemeyi veto edemeyecek. Rutte Hollanda'da yapılacak genel seçimleri hesap ederek yeniden seçilebilmek için, AB'deki tartışma ve çekişmelerde öne çıkmaya gayret etmiş ve "Avrupa polisi" sözleriyle itham edilmişti.

Sadece söz konusu hibe yardımını kullanan ülkeler değil, tüm AB ülkeleri, AB bütçesine yapılacak katkı paylarını nüfusları oranına göre arttırarak ödeyecek. Yani, AB Komisyonu'nun dağıtacağı bu yardım paralarının geri ödemesi için üye ülkelerin AB bütçesine ulusal katkılarının arttırılması ve AB harcamalarının azaltılması planlanıyor. Henüz net olmayan geri ödeme mekanizması, bütçe katkılarının yanı sıra AB'nin harcamaları azaltması ya da vergileri arttırma gibi mekanizmaları da içerecek. Bugün, AB dışından gelen ürünler için karbon vergisi, dijital ürünlerden alınan vergi ve yeniden kullanılmayan plastik atıklara vergi getirilmesi gibi olasılıklar üzerinde de düşünülüyor.

AB liderleri bu anlaşmayı, "yalnızca eşi görülmemiş bir resesyona uğrayan AB ekonomilerini ayağa kaldırmak umuduyla değil, aynı zamanda krizin getirdiği yol ayrımında, daha federal, daha dayanışmacı, daha birlik içinde bir Avrupa"

için imzaladıklarını beyan ettiler. Ayrıca, "Yardım paketi geçici bir dönemi kapsasa da AB yönetimi, bu dayanışmanın çevre ve güvenlik gibi diğer politikalar için de örnek oluşturmasını umut ediyor" açıklaması yapıldı.

"Yardım paketleri"nden kime ne kadar düşeceği tartışılarsa da bilinen tartışmasız bir gerçek var. Şimdiye kadar açıklanan ve bundan sonra da açıklanacak hiçbir "yardım paketi" kapitalist sistemi içinde debelendiği krizlerden kurtaramayacaktır. Kriz, bunalım, savaş, açlık, yoksulluk, sefalet vb. tablosu kapitalist üretim ilişkilerinin ürünüdür ve kapitalist işleyiş paralelinde kâh tavan yapar kâh nispi olarak azalır.

Krizle mücadele adına bugüne kadar açıklanan "yardım paketleri"nin sefasını kapitalist tekeller, cefasını işçi ve emekçiler çekti. Bunun da öyle olacağından kuşku duyulmamalı.

"Kapitalizm bunalımlarla birlikte savaşlar ve devrimler üretiyor, geride kalan tarihi dönemin açıklıkla kanıtlandığı katı gerçek budur. Şimdi yine gündün güne şiddetlenen bir bunalımlar ve kendini bugünden bölgesel çapta gösteren savaşlar dönemi içindeyiz. Biriken muazzam sorunlar ve keskinleşen sınıf çelişkileri devrimler için de toprağı gitgide daha çok mayalıyor. Bu durumda, burjuva gerici-liğinin devrimin olanaklarını boğmaya yönelik karşı-devrimci hamlelerini boşa çıkarmak ve insanlığı yeni bir büyük emperyalist savaşın telafisi zor yıkımından korumak, işçi sınıfı ve ezilen halkların, gelmekte olan yeni devrimler döneminin olanaklarını ne ölçüde değerlendirebileceğine sıkı sıkıya bağlı olacaktır." (TKİP IV. Kongre Bildirgesi, Ekim 2012)

Mısır'dan asker gönderme, AB'den yaptırım kararı

Libya'da çatışmanın tarafı olan devletler Ocak ayında Almanya'nın öncülüğünde Berlin'de konferans düzenlemiş, Libya sorununa "barışçıl" bir çözüm bulmak için "silah ambargosu" uygulanması kararı almışlardı.

İmzalanan anlaşmanın bir bağlayıcılığının olmadığını herkesten çok konferansta o kararı alanlar biliyordu. Nitekim anlaşmanın üzerinden birkaç hafta geçmeden Libya petrolü uğruna verilen savaşın alevleri Akdeniz'de yaşanan Türk-Fransız boğuşmasıyla yeni bir evreye taşındı. Türk sermaye devletinin Hafter'e karşı Sarraj hükümetine sağladığı militarist destek Libya'da dengenin Sarraj hükümeti lehine değişmesini sağladı.

Sarraj dolayısıyla da Türk devleti lehine değişen durumdan rahatsız olan Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah el Sisi, yaptığı açıklamada, Türkiye'nin Libya'daki faaliyetleri nedeniyle artık Mısır'ında Libya'ya askeri müdahalede bulunmasının meşru olduğunu söyledi. Sarraj ve Saray rejimi gibi Sisi de kendileri için Sirte'nin "kırmızı çizgi" olduğunu belirtti.

"PETROL HİLALİ" Nİ DENİZE BAĞLAYAN KAVŞAK: SİRTE

Sirte'nin önemi, kentin güneydoğusunda uzanan ve "Libya petrol hilali" olarak bilinen zengin petrol kaynaklarının denize ulaştırılmasındaki stratejik konumundan geliyor. Trablus merkezli kukla Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH), uluslararası anlaşmalar uyarınca Libya petrolünün ihracatı konusunda tek yetkili merci olsa da, bölgeye hakim olan Hafter birlikleri petrol ihracatını bloke ederek, petrol paralarının iki savaş ağısı arasında paylaşılmasını istiyor.

Libya'da Türk sermaye devletinin de parçası olduğu savaş kışkırtıcılığı çatışmaların yayılma riskini arttırdı. Sermaye devletinin açık desteğini alan Trablus'taki kukla Ulusal Mutabakat Hükümeti grubunun, Hafter güçlerine karşı operasyon açıklaması savaşın şiddetlenebileceği mesajını verdi. Sirte'ye çok yakında saldırı düzenleyeceklerini duyuran UMH'ye karşı Mısır devleti de karşı harekete geçti.

Sarraj'ın kukla hükümetini meşru kabul etmeyen ve Hafter'i destekleyen Tobruk Meclisi, Türkiye'nin "işgaline" karşılık Mısır'ın da gerektiği takdirde

AB'nin yaptırımlarla Libya'nın yağmalanmasında daha aktif rol üstleneceğini açıklaması gibi Mısır'ın asker gönderme kararı da Libya savaşının seyrini değiştirebilir.

Libya'ya askeri müdahalede bulunabilmesine onay veren bir tasarımı kabul etmişti. Sarraj hükümetiyle imzaladığı anlaşmayı Libya'ya asker göndermek için kullanan Türk sermaye devleti gibi Mısır da, Libya'ya asker gönderme kararını bu uşak tayfasının çağrısına dayandırıyor. Mısır parlamentosu, "ulusal güvenliğin savunulması" amacıyla Mısır'ın "batı cephesinde" bulunan "yabancı terörist gruplar" ve "sabıkalı milisler" ile savaşılması için yurt dışına silahlı asker gönderilmesine izin veren tezkereyi onayladı. "Türkiye'nin Libya işgalini ulusal güvenlik" sorunu kabul eden Mısır yönetimi, gerekirse savaşa girebileceği mesajları veriyor. Yanı sıra, Erdoğan ve AKP'sinin Müslüman Kardeşleri kirli planları için kullanması da, Mısır'ı endişelendiriyor. AKP-MHP rejiminin gözü dönmüş yayılmacılık politikası devam ederse, Libya'da çatışmaların yayılması kaçınılmaz olacak.

İki ABD işbirlikçisi rejimin Libya'da karşı karşıya gelmesi Washington'da kaygı yaratmış görünüyor. ABD emperyalizminin başı Donald Trump'ın, Mısır

Cumhurbaşkanı Abdülfettah el Sisi'yi arayarak Libya konusunu görüşmesi, artan gerilimin kontrol altında tutulması ihtiyacından kaynaklanıyor olsa gerek.

Bu arada bölgede taraflar arasında savaş kışkırtıcılığını sürdürenler diplomasi trafikleriyle yeni savaşları hazırlıyorlar. Türk sermaye devleti adına Hulusi Akar, UMH'nin İçişleri Bakanı Fethi Başağa ve Malta İçişleri Bakanı Byron Camilleri üçlü toplantı yaptı. Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin ve heyetininse Türkiye'nin olası bir saldırıda izleyeceği tutumu konuşmak için Ankara'ya dün geleceği öne sürülüyordu.

AB'DEN YAPTIRIM ADIMLARI

Almanya, Fransa ve İtalya devlet başkanı ve başbakanları yayınladıkları ortak bildiriye, Libya'daki savaşa müdahale eden ve bu ülkeye silah sevkiyatı yapan ülkelere karşı yaptırım kararı alınabileceğini duyurdu. Açıklamada, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) tarafından alınan silah ambargosu kararı da

hatırlatılarak, "Libya'da artan askeri gerilim ve çatışma riskinin artmasından ciddi endişe duyulduğu" söylendi.

Yaptırım kararı alınabileceği uyarısından sonra Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas, silah ambargosunu delen "şirket, kişi ve kuruluşların" tümünün listelenmesi gerektiğini belirterek, "Libya'ya malzeme ve paralı askerlerin kiralık gemi veya uçakla ulaştırıldığını biliyoruz" diyerek, ikinci adımda da bu malzeme ve paralı askerlerin geldiği ülkelere yaptırım uygulanabileceğini kaydetti.

AB'nin yaptırımlarla Libya'nın yağmalanmasında daha aktif rol üstleneceğini açıklaması gibi Mısır'ın asker gönderme kararı da Libya savaşının seyrini değiştirebilir.

Tüm gelişmeler, sermaye rejiminin Libya yağmasından pay alma hırsının bir bataklıkla dönüşme ihtimalini güçlendiriyor. Bu ise emekçilerin sırtına yeni faturalarını yıkılacağı anlamına geliyor. Dolayısıyla her tür işgalci/yayılmacı savaşa karşı durmak, emekçilerin geleceği açısından kritik bir önem taşıyor.

Suriye'de Halk Meclisi seçimleri

Suriye'ye karşı savaşın başlamasından sonra üçüncü kez seçimler yapıldı. 19 Temmuz'da gerçekleşen seçimde 250 sandalyeli meclis için 1658 aday yarıştı. Çoğunluğu partilerden aday olurken, pek çok bağımsız aday da seçimlere katıldı.

Nisan ayında yapılması gereken ancak Kovid-19 salgını nedeniyle ertelenen seçimler, İdlib kent merkezi hariç ülke genelinde kurulan 7 bin 331 oy kullanma noktasında gerçekleştirildi.

Suriye Demokratik Güçleri (SDG) denetimindeki bölgelerde ise oy verme merkezleri kurulmasına izin verilmedi. Ancak bu bölgelerde yaşayan seçmenlerin azımsanmayacak bir kısmı otobüslerle en yakın seçim bölgelerine giderek oy kullandı. SDG güçlerinin seçmenleri taşıyan otobüslere müdahale etmediği bildirildi. Seçime katılım başka mekanda gerçekleşmiş olsa da, bu bölgeleri temsil eden milletvekilleri mecliste yer alacaklar.

Kovid-19 önlemleri alınarak gerçekleşen seçimlerin sonuçları henüz netleşmedi. Seçimler Yüksek Yargı Komitesi Başkanı yargıç Samer Zemrik, katılımın iyi olduğunu, oy verme işleminin dört saat uzatıldığını, sonuçların en geç Salı sabahı açıklanacağını söyledi.

Suriye dışındaki muhalifler seçimlerin boykot edilmesi için çağrı yaptılar. Şam'da bulunan muhaliflerin bir kısmı ise seçimlere katıldı. Ancak Halk Meclisi'nin işlevinin sınırlı olduğunu belirterek, se-

çimlerden sonra kurulacak hükümetin giderek artan ekonomik, sosyal, siyasal sorunlara çözüm üretebileceğine inanmıyor ve seçimlere önem atfetmiyorlar.

Bazı kaynaklar boykot çağrılarının karşılık bulmadığını, Kovid-19 salgınına rağmen katılımın yüksek olduğunu belirttiler. Ancak katılım oranı konusunda somut bilgi vermediler.

Bu seçimlerde meclisin bileşiminde değişiklik olması beklenmese de Baas partisinin bir ağırlığı olacak. Zira iktidar partisi olmanın tüm avantajlarına sahip. Uzun süren savaşın yarattığı yıkımın siyasal yaşamı durağanlaştırmasına rağmen çok sayıda bağımsız adayın meclise girme ihtimalinden söz ediliyor. Baas dışındaki partilerin kazanacağı milletvekili sayısının ise sınırlı olacağı öngörülüyor.

***

Savaşın sona seçimlerin ilki 2012'de, ikincisi 2016'da yapılmıştı. Bu

seçim önceliklere göre daha geniş alanları kapsadı. En önemli farkı, seçimlerin Suriye'nin ikinci büyük kenti Halep'te de yapılması oldu. Bir diğer yeni alan ise, uzun yıllar cihatçı çetelerin denetiminde kalan başkent Şam'ın kırsalı olan Doğu Guta'dır. Bir kısım seçmenin İdlib'den Halep'e giderek oy kullandığı da belirtildi.

Halkın adaylardan beklentisi ekonomik alanda yaşanan sıkıntıların en azından hafifletilmesi. Yanı sıra yolsuzlukla mücadele, bu suça ortak olanlardan hesap sorulması, yönetimde şeffaflık gibi taleplerin de öne çıktığı ifade ediliyor. Oluşacak yeni meclisin bu talepleri karşılaması kolay değil. Zira ülke çatışmaların yanı sıra kuşatma altında. Trump'ın ilan ettiği "Sezar yasası" ile bu sorunlar daha da derinleşecek.

Bunca zorluklara, boykot çağrılarında, haber ajanslarının seçimleri görmezden gelen tutumlarına rağmen, bazı Suriyeli-

ler yeni kurulacak meclise önem atfediyorlar. Zira bu meclis 2021'deki cumhurbaşkanlığı seçimini ve "Yeni Suriye"nin anayasasını oylayacak.

***

Esad liderliğindeki Suriye yönetimi ise seçimlere büyük bir önem atfediyor. Yönetime diz çöktürmeyi hedefleyen ABD ile bölgedeki işbirlikçilerinin Suriye'yi "başarısız devlet" ilan etme hesaplarına karşı, sistemin kurumlarının faal olduğu, ABD dayatmalarına teslim olunmayacağı mesajı verilmeye çalışılıyor.

Geçtiğimiz hafta İran'la yeni anlaşmalara imza atan Esad yönetimi, seçimleri de yaparak, "Sezar yasası"na rağmen biz yolumuza devam ediyoruz demiş oldu.

Trump'ın ambargoyu sıkılaştırmasının, Suriye halkını aç bırakmak, Esad'ı müttefiklerinden uzaklaştırmak, İran'a ve Lübnan'a baskı uygulamak gibi hedefleri var.

Buna karşın Esad yönetimi, İran'la yeni anlaşmalara imza atarak ABD'nin beklediğinin tersi yönde adımlar attı. Seçimlerin yapılması ise, Suriye'de yönetimin dışarıdan dayatmalarla değiştirilmesi yönündeki girişimlere fırsat verilmeyeceği kanısını güçlendirdi.

Şam'daki bazı muhalifler ise, seçimlere atfedilen önemi kabul etmekle birlikte, Baas partisinin halk meclisindeki ağırlığını korumak için Suriye'deki özgün koşulları istismar ettiğini dile getiriyorlar.

Akdeniz'de Türkiye ve Yunanistan arasındaki gerilimin tırmandığı bir dönemde, ABD ve Yunanistan Akdeniz'de ortak tatbikat düzenliyor.

Rudaw'ın *Fileleftheros* ve *Haravgi*'den aktardığı habere göre, Amerikan nükleer uçak gemisi Eisenhower ve eşliğindeki 12 savaş gemisi, Girit'in güneyinde, Yunan "münhasır ekonomik bölgesi (MEB) sınırında" bulunacak.

ABD'nin Türkiye-Yunanistan gerilimine ve Akdeniz'deki gelişmelere müdahil olmasıyla bağlantılı olarak değerlendirilen tatbikat için, ABD savaş gemileri Süveyş kanalından Akdeniz'e giriş yaptı.

Habere göre Doğu Akdeniz'i yaklaşık iki günde geçecek Eisenhower, Yunan Hava Kuvvetleri ile ortak tatbikat icra edecek.

ABD savaş gemileri Akdeniz'de

Tatbikata Girit'deki Suda Hava Üssü'nden kalkacak 4 çift Yunan F-16'sı ve uçak gemisinden havalanacak 4 adet F-18 savaş uçağı iştirak edecek.

Gazete ABD ile Yunanistan'ın ortaklaşa icra edeceği tatbikat için tarih vermezken, Türkiye'nin 18 Ağustos için Navtex ile bağladığı Meis yakınlarındaki deniz bölgesinde Rusya'nın da füze denemesi yapacağını hatırlattı.

protothema.gr haber sitesi de 25 Temmuz'da okuyucularına duyurduğu haberde Ayasofya ve Meis adası nedeni ile Türkiye ile Yunanistan arasında yaşa-

nan gerginliğin tırmandığını belirtti.

Almanya ve ABD'nin Türkiye'nin tavırlarını kınadığı bilgisine yer verilen haberde ABD'nin nükleer güce sahip 5600 personeli ve üzerinde 90 savaş uçağı bulunan Eisenhower uçak gemisinin bugün içerisinde Girit Adası önlerine geleceği açıklandı.

12 ABD savaş gemisi eşliğinde hareket eden Eisenhower Uçak Gemisi' nin Girit Adası'nın güneyinde Yunanistan Hava Kuvvetleri ile yaklaşık on gün sürecektir ortak tatbikat yapacağı açıklandı.

Site ayrıca bir yandan tatbikat yapı-

lırken bir yandan da Berlin, Washington ve Londra hattında da Türkiye ve Yunanistan arasındaki gerginliği azaltmak için diplomatik görüşmelerin yoğunlaştığını aktardı.

Haftalık *Simerini* gazetesi "Yunan Donanması Kıbrıs'a Kadar Yayıldı" başlıklı haberinde, "Kanaris" isimli fırkateynin, "ihtiyaç olması halinde Kıbrıs'ı savunmak" için 22 Temmuz günü saat 08.00'de Limasol kenti açıklarında seyrettiğini yazdı.

İç sayfasında "Kanaris" fırkateynin bir de fotoğrafına yer veren gazete, "Aynı tavır 22 Temmuz 1974'te de sergilenseydi bugün Kıbrıs'ın yarısı işgal altında olmayacaktı. İşte, istek olursa Kıbrıs uzak değil ve Ankara net caydırıcı cevaplar alır" ifadelerine yer verdi.

ABD emperyalizmi battıkça saldırganlaşıyor

ABD'nin Çin'e karşı saldırgan politikalarına her geçen gün yenileri ekleniyor. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Wang Wenbin, 22 Temmuz'daki günlük basın toplantısında, ABD yönetiminin salı gününü aniden Çin'in Houston Başkonsolosluğu'nun 24 Temmuz saat 16.00'ya kadar kapatılacağı gerekçesiyle tahliye edilmesi istediğini açıkladı. Sözcü Wang, "Çin'in Houston Başkonsolosluğu'nu kapatmayı istemesini, ABD'nin tek taraflı şekilde Çin'e başlattığı bir siyasi kışkırtma olarak nitelendirdi. Bunun uluslararası hukuk ve uluslararası ilişkilerin temel kurallarını çiğnediği gibi, iki ülke arasındaki konsolosluk anlaşmasına da aykırı olduğunu" belirtti.

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Wang Wenbin, açıklamalarını şöyle sürdürdü: "Bir süredir ABD yönetimi, kendi sorunlarının sorumluluğunu Çin'e yoneltiyor. Çin'in siyasi rejimine asılsız şekilde saldırıyor, Çin'in ABD'deki diplomatlarına zorbalık ediyor, Çinli öğrencileri tehdit ediyor, şahsi elektronik cihazlarına el koyuyor, hatta sebepsiz şekilde tutukluyor." Son olarak da "ABD'nin bu kaba girişimde bulunarak ikili ilişkileri kasten bozmaya kalkıştığını, bunu Çin tarafının şiddetle kınadığını ve ABD'nin derhal yanlış kararını kaldırması çağrısında bulunarak, ABD'nin kararını geri almaması halinde karşı tedbirlere başvuracakları" uyarısında bulundu.

Amerikan Dışişleri kaynakları, Çin'den gelen açıklamanın ardından haberi teyit ettiler. Sözcü Morgan Ortagus, "kararın ABD tarafının, özel bilgilerini korumak amacıyla alındığını savunurken, başkonsolosluk binası avlusunda çok sayıda belge imha edildiği ihbarının alındığını" iddia etti. Amerikan basını ise Houston'daki konsolosluk binasının bahçesinde bazı evrak ve belgelerin yakıldığını yazdı. Çin Dışişleri, bu iddiaları yalanlayarak, Konsoloslukun şu an için çalışmalarını olağan şekilde sürdürdüğünü duyurdu.

SALDIRGANLIĞIN ARKASINDA EMPERYALİSTLER ARASI DERİNLEŞEN ÇELİŞKİLER VAR

ABD'nin Çin'e karşı hem ekonomik hem de askeri anlamda saldırganlığını her geçen gün tırmandırdığı bir dönem yaşanıyor. ABD'nin, her dört yılda bir açıklanan strateji belgelerinde de yazıl-

Gelecek günlerde, kapitalizmin ağır krizinin neden olduğu emperyalistler arası çatışmaların daha da şiddetlendiğine tanık olacağız. Bugün ABD ile Çin emperyalistleri arasında cereyan eden bu çatışmalar hızla diğer emperyalist güçleri de kapsayacak şekilde büyüyecektir. Tarih bunun tanığıdır. 20. yüzyılda dünyayı büyük yıkımlarla yüz yüze getiren iki büyük emperyalist paylaşım savaşı, tıpkı bugün olduğu gibi dünya kapitalizmini saran büyük buhranlar ve krizler üzerinden gelmiştir.

dığı üzere, artık onun askeri yığınakta önceliğini Ortadoğu'dan Asya Pasifik'e kaydırmaya karar verdiği sır değil. Bu saldırganlığın gerisinde yatan asıl nedenler ise, içeride bir türlü önüne geçilemeyen ve korona salgını ile daha da derinleşen ekonomik kriz, aylardır bastırılmayan toplumsal hareketler ve Trump'ın seçim anketlerinde sürekli olarak puan kaybetmesidir. ABD emperyalizminin bugün öncelikli hedefi bir türlü önüne geçemediği Çin'in ekonomik büyümesi ve ABD emperyalizmine karşı durdurulamayan yükselişidir.

ABD'nin Çin karşıtı kampanyasının pervasızlığı, kısa süre önce Hindistan-Çin arasındaki sınır anlaşmazlıkları nedeniyle Hindistan'ı askeri çatışmalara teşvik etmesi vesilesiyle yeniden gözler önüne serilmişti. Trump'ın özel kalemi Mark Meadows, pazartesi günkü açıklamasında kesin bir şekilde Hindistan'ı destekleyerek şunları söyledi: "İster o bölgede ister burada olsun, Çin'in ya da başkala-

rinin en kuvvetli ve baskın güç olmasına ne seyirci kalacağız ne de izin vereceğiz." Bu amaçla ABD emperyalizmi saldırgan bir güç olarak, Hint-Pasifik genelinde Japonya, Avustralya ve Hindistan'ı kapsayan askeri ittifakları ve stratejik ortaklıkları sağlamlaştırmıyor.

Barack Obama döneminde başlatılan saldırgan politika bugün de aynı hızıyla devam ediyor. Obama ABD savaş gemilerinin ve savaş uçaklarının yüzde 60'ının 2020 yılına kadar Hint-Pasifik bölgesine konuşlandırılması hedefini belirlemişti. Trump yönetimi altında Pentagon, başlıca önceliğin "terörle mücadele" değil büyük güç rekabeti olduğunu ilan etti ve Rusya ile Çin'i başlıca rakipleri olarak belirledi. Çin'e odaklanması, Amerikan strateji çevrelerinin görüşünü yansıtmaktadır. Buna göre, Çin'in olağanüstü ekonomik büyümesi, Amerikan emperyalizminin küresel egemenliğinin devam etmesine yönelik başlıca tehdittir.

ABD emperyalizminin her cephede

(askeri, ekonomik, diplomatik) başlattığı saldırganca tutum hız kazanarak devam ediyor. *New York Times* gazetesinin haberine göre, Beyaz Saray, Çin Komünist Partisi'nin 90 milyon üyesine ve ailelerine eşi görülmemiş bir seyahat yasağı getirmeyi düşünüyor. Bu olağanüstü önlem, dünyanın en büyük ikinci ekonomisinin tüm yönetimine ve siyasi aygıtına yaptırım getirilmesi anlamına gelmektedir.

Gelecek günlerde, kapitalizmin ağır krizinin neden olduğu emperyalistler arası çatışmaların daha da şiddetlendiğine tanık olacağız. Bugün ABD ile Çin emperyalistleri arasında cereyan eden bu çatışmalar hızla diğer emperyalist güçleri de kapsayacak şekilde büyüyecektir. Tarih bunun tanığıdır. 20. yüzyılda dünyayı büyük yıkımlarla yüz yüze getiren iki büyük emperyalist paylaşım savaşı, tıpkı bugün olduğu gibi dünya kapitalizmini saran büyük buhranlar ve krizler üzerinden gelmiştir.

Afgan kadınlar adlarını istiyor

Afganistan gibi orman kanunlarının hüküm sürdüğü bir ülkede kadın olmak oldukça zor. Yoksulluk, İslami gericiilik, taciz, istismar ve şiddet altında yaşam mücadelesi veren kadınlar toplumun bir parçası olarak görülüyorlar. Kadınların toplum içinde dövülmesi gündelik yaşamın sıradan bir olayı. Kadına yönelik taciz, tecavüz, şiddet, diri diri yakma, uzuv kesme, asit atma oldukça yaygın. Bunların hukuki olarak bir yaptırım bile yok. Yasalar, öncelikli olarak kadınları hedef alıyor.

Kadınlar genellikle ailedeki bir erkeğin eşi, kardeşi, kızı, kız kardeşi olarak görülüyor ve kendilerine bu sıfatlarla hitap ediliyor. Düğün davetiyesinde, hastane kayıtlarında, reçetelerde, ölüm belgelerinde ve hatta mezar taşlarında bile Afgan kadınların adı yok. Doğum belgelerinde sadece babanın adı yazılıyor, annenin adına yer verilmiyor. Ailede erkek çocuk yoksa, aile, itibarını kaybediyor. Ülkede "bacha posh" diye bir gelenek var. Yani erkek çocuğu olmayan aileler, kız çocuklarına erkek ismi vererek, onlara bir süreliğine erkek çocuğu muamelesi yapıyorlar. Pantolon gibi rahat kıyafetler giyebilen, dışarı çıkıp oyun oynayabilen, bisiklet sürebilen, gülüp koşabilen, en önemlisi de çalışabilen bu çocuklar bir süreliğine de olsa erkeklerin yaşadığı özgürlüğü tatmaktan oldukça memnun olduklarını söylüyorlar. Ancak, bu pratiğin tek sebebi ailelerin saygınlık kazanması değil. Afganistan'da yoksulluk o kadar derin ki, erkek çocukların dışarı çıkıp çalışabiliyor, eve para getirebiliyor olması aileleri böyle bir zorunluluğa itiyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Nüfus Fonu, Afgan kadınların %87'sinin bir tür fiziksel, cinsel ya da psikolojik şiddete, %62'sinin

Afgan kadınların toplumda bir adı yok. Hastane kayıtlarında, doğum ve ölüm belgelerinde, hatta mezar taşlarında bile adları yer almıyor. Buna sessiz kalmayan kadınlar ise 3 yıldır "Adım Nerede?" kampanyasıyla bir mücadele yürütüyorlar.

de birden fazla istismar türüne maruz kaldığını açıkladı. Bunun sonucunda ise her yıl 3 bini aşkın kadın intihara kalkışıyor.

Kadınların %90'ının okuma yazma bilmediği Afganistan'da kadınların mücadelesinin bir ayağını ise 3 yıl önce başlayan "Adım Nerede?" kampanyası oluşturuyor. *BBC Türkçe*'de yer alan habere göre Herat şehriden 28 yaşındaki Laleh Osmany'nin, ismini özgürce kullanabilme-

nin en temel hakkı olduğunu söyleyerek sosyal medyada başlattığı kampanyaya pek çok ünlü sanatçı ve kadın destek verdi. Osmany, kampanyanın Afganların kimliklerine annelerinin de adının yazılması amacına ulaşmaya çok yaklaştığını söylüyor.

Kadına yönelik şiddetin farklı biçimlerinin artarak sürdüğü dünyada kadınlar bunun karşısında direnmenin yolunu buluyorlar. Afganistan'dan Amerika'ya,

Türkiye'den Belçika'ya ve Şili'ye kadar kadınlar sokaklarda, evlerde, fabrikalarda, sosyal medyada haklarının ve özgürlüklerinin peşinde. Baskı politikalarına, hak gasplarına, şiddete karşı yükselen mücadele yaygınlaşarak devam ediyor. Tecavüz yasasını geri çektiren, kürtaj hakkını kazanan kadınların mücadelesi her coğrafyada kendine özgün yöntemlerle sürüyor.

Polonya hükümeti daha önceden İstanbul Sözleşmesi'nden çekileceğini açıklamıştı. Polonya Adalet Bakanı Zbigniew Ziobro Cumartesi günü yaptığı açıklamada "geleneksel aile değerlerine zarar verdiği" bahanesiyle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sürecini Pazartesi günü resmen başlatıklarını açıkladı.

Cuma günü sözleşmeden çekilme kararına karşı çıkan çoğunluğu kadın on binlerce kişi protesto eylemleri yaptı.

Başkent Varşova'daki protesto eyle-

On binler İstanbul Sözleşmesi için sokağa döküldü

minde Reuters'a konuşan eylem örgütleyicilerinden Marta Lempart, "Amaç aile içi şiddeti yasal hale getirmek" dedi.

Eylemlerde "Kadınlara karşı değil virüse karşı savaş" sloganı atıldı ve sözleşmeden çekilmesini isteyen bir derne-

ğin merkezine yüründü.

Sözleşme Polonya'da, Katolik Kilisesi'ne derinden bağlı iktidardaki muhafazakar Hukuk ve Adalet Partisi'nden (PiS) önceki hükümet tarafından 2015'te imzalanmıştı.

Bakan Ziobro sözleşmenin okullarda çocuklara "cinsiyet kavramının biyolojinin ötesinde sosyal ve kültürel boyutlarının da olduğunu öğretilmesini gerektirdiği için zararlı olduğunu" söyledi.

Hukuk ve Adalet Partisi (PiS) LGBT+ ve kürtaj karşıtı görüşleriyle de biliniyor.

Bu ay içerisinde ikinci kez göreve seçilen Cumhurbaşkanı Andrzej Duda seçim kampanyası sırasında "LGBT+ haklarının komünizmden daha yıkıcı bir ideoloji" olduğunu öne sürmüştü.

Kadın cinayetlerine karşı mücadeleyi yükseltelim!

Her gün yeni bir kadın cinayeti ile sarılıyoruz. Muğla'da üniversite öğrencisi Pinar Gültekin, eski erkek arkadaşı tarafından vahşice öldürüldü. Dövüldü, boğuldu, yakıldı ve ardından varile konulup üstüne beton döküldü. Özge Can Aslan, Emine Bulut, Şule Çet ve daha binlerce kadın gibi insanlık dışı bir cinayete kurban gitti.

Pinar Gültekin'in katledilmesinin ardından, bundan önceki kadın cinayetlerinde olduğu gibi, sorumlu olarak psikopat erkek öne çıkarıldı, AKP iktidarı sözcüleri yine timsah gözyaşları döktüler.

Pinar Gültekin'in katledilmesinin bizzat sorumlusu erkek egemen kapitalist sömürü düzeni ve kadın düşmanlığına sınır tanımayan AKP iktidarındır.

Yaşadığımız sermaye düzeninde, toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadınlar üzerinde katmerli bir baskı, eşitsizlik ve sömürü hüküm sürüyor. Kadın emeğini yok sayan, yasaları, gelenekleri ve kültürü kadını ikinci sınıf gören, kadın bedenini metalaştıran bu düzen, eşitsizlik ve baskıları döne döne yeniden üretiyor.

18 yıldır iktidarda olan dinci gerici AKP iktidarı döneminde ise kadın düş-

manı politikalar ile kadınların konumu daha da ağırlaşmış bulunuyor. Şiddet uygulayanlara iyi hal indirimleriyle, kadınların kazanılmış haklarının bir bir gaspedilmesiyle yeni saldırılara adeta davetiye çıkartılıyor. Şiddet vakaları her geçen gün tırmanıyor, kadınlar ardi ardına katlediliyor. Buna rağmen, şiddetin önlenmesi konusunda devletin sorumluluklarını içeren İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı "Ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesi" yasası hedef haline getiriliyor. Çocuk istismarcılarına af çıkarmak için fırsat kollanıyor, çok güdük de

olsa kadının nafaka hakkı gaspedilmek isteniyor.

İzlenen bu kadın düşmanı politikalara karşı toplumun ilerici, devrimci güçleri ve kadınlar seslerini yükseltiyorlar. Sözleşmeyi ve kadınları koruyan yasaları uygulatabilmenin, kadına yönelik şiddet ve cinayetlere son verebilmenin yolu, kadın-erkek tüm işçi ve emekçilerin mücadeleyi büyütmesinden geçiyor.

AKP iktidarı eliyle daha da koyulaştırılmaya çalışılan karanlığı parçalamak için omuz omuza mücadeleye!

İŞÇİ EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Her güne kadınların, çocukların katledildiği, istismara ve tacize uğradığı haberleriyle uyanıyoruz. Kadına yönelik şiddet haberleri, fabrikalardan, iş yerlerinden, sokaklardan, okullardan, zindan ve karakollardan gelmeye devam ediyor.

Dinci gerici iktidar, kadına ve çocuğa yönelik şiddeti "münferit olaylar" gibi göstermek istese de, son on beş yılda on binlerce kadın veya çocuğun katledilmesi, tacize ve istismara uğraması, bu yaşananların münferit değil toplumsal bir sorun olduğunu gözler önüne seriyor. Bu toplumsal sorunun kaynağı ise; kadınları ikincil cins; evde köle, fabrika ve işyerlerinde yedek işgücü olarak gö-

DGB: Kadına yönelik şiddete son!

ren sermaye düzenidir.

İşçi ve emekçilerin canı, kanı, alın teri üzerinden yükselen sermaye düzeninin koruyucuları, kadına ve çocuklara yönelik baskıyı, şiddeti, istismarı dinsel gerici ideolojileriyle körüklüyor. Düzenin dümeninde oturan AKP-MHP rejimi, kadına ve çocuğa yönelik şiddet adeta teşvik ediyor, katilleri ve istismarcıları koruyor, yargı eliyle iyi hal ve tahrik indrimi ile akılıyor. Kadın ve çocukları is-

tismar eden Ensar Vakfı gibi dinci-gerici tarikatlarla işbirliği yapan sermaye iktidarı, "bir kereden bir şey olmaz" diyerek, çocuk istismarını meşrulaştırmaya çalışıyor. Toplumsal yaşamın her alanını dinci gerici vakıflara, tarikatlara açarak, özel teşvikler vererek kadına ve çocuğa yönelik şiddet üreten ideolojilerini yaymaya devam ediyor.

Dinci-faşist AKP-MHP iktidarı, kadın ve çocukların katledilmesine, istismara

uğramasına karşı sokağa çıkan işçi ve emekçilere dahi tahammül edemiyor. Dizginsiz bir gözaltı, tutuklama ve işkence terörü uygulanıyor.

Sermaye düzeninin kadın ve çocuklar için biçtiği gelecek; daha fazla katliam, istismar ve taciz ve sömürüdür. Kadına yönelik şiddet her gün ve her yerde üreten kapitalist düzenin sunduğu bu geleceksizliği kabul etmiyoruz! Kadın ve çocuk cinayetlerinin, tacizin ve tecavüzün, kadın ve çocuk emeğinin dizginsizce sömürüsünün karşısında örgütlenmeye, birlik olmaya devam edeceğiz!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
TEMMUZ 2020

Baskılara, yasaklara, polis terörüne rağmen kadınlar sokaklarda

AKP-MHP iktidarı, kadın düşmanlığını yeni bir boyuta taşıma hazırlığındayken, Muğla'da Pinar Gültekin'in vahşice öldürülmesi kadınları 21 Temmuz'dan itibaren sokaklara döktü. Aynı gün İstanbul, Ankara, İzmir, Muğla, Antakya, Mersin, Malatya, Antalya başta olmak üzere pek çok kentte kadınlar sokaklara çıktı. İzmir'de eylem yapmak isteyen kadınlar polis engeli ve saldırısıyla karşılaştı.

İzmir'de "Kadınlar Birlikte Güçlüdür" platformunun çağrısıyla toplanan kadınlar, Alsancak'ta açıklama yaptıktan sonra yürümek istedi. Kadınların yürüyüşü polis barikatıyla karşılaştı.

Türkan Saylan Kültür Merkezi önüne yürümek isteyen kadınlar, polisin keyfi engellemesini kabul etmeyince polis saldırıya geçti. Çok sayıda kadın, darp ve işkenceyle gözaltına alındı.

Antakya'da Kadınlar Birlikte Güçlü bileşenleri 'Pinar Gültekin isyanımızdır' diyerek basın açıklaması gerçekleştirdi. **Mersin** Kadın Platformu 'Kadın cinayetleri politiktir' diyerek İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılmaya çalışılmasına karşı sessiz kalmayacaklarını haykırdı. **Antalya** Kadın Platformu Attalos Heykeli önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

Malatya'da Demokratik Kadın Platformu'nun çağrısı ile 'Direniş ve dayanışma sürüyor, mücadele büyüyor' pankartıyla kadınlar bir araya geldi. Kadına yönelik şiddetin pandemi döneminde arttığına, buna karşı kadınları korumayan iktidarın İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmayı düşünerek kadınlara bir kez daha saldırdığına dikkat çekildi.

İSTANBUL'UN İKİ YAKASINDA KADINLAR SOKAKTA

Aynı gün **Kadıköy** ve **Beşiktaş**'ta kadın örgütlerinin çağrısıyla eylemler yapıldı. Saat 19.00'da Kadıköy Eminönü-Karaköy iskelesi önünde toplanılan eylemde "Pinar Gültekin isyanımızdır! Bir kişi daha eksilmemek için İstanbul Sözleşmesi'ni uygula!" pankartı açıldı. Kadına yönelik şiddetin zılgıtlarla ve sloganlarla protesto edildiği eylemde, "Kadın dayanışması yaşatır", "Bir kişi daha eksilmeyeceğiz, 6284 yaşatır" dövizleri taşındı.

Yapılan konuşmalarda "İstanbul Sözleşmesi kaldırılсын diyenler, 6284 kaldırılсын diyenler, kadın erkek eşit değildir diyenler, kadınlar erkeklere itaat etsin

diyenler, kadına yönelik şiddet yasalarına karşı olanlar, İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamayanlar, kadınları karakollarda eve geri gönderenler, sığınakların yerini akrabalara söyleyenler, sizler suç ortağısınız!" denilerek alkışlarla zılgıtlarla sloganlar atıldı.

Konuşmaların ardından Khalkedon Meydanı'na yürüyüş gerçekleştirilerek burada basın açıklaması yapıldı.

21 Temmuz'da **Ankara**'da Mamak Tuzluçayır ve Kızılay'da kadınlar eylemler yaptı. Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneği'nin Tuzluçayır meydana gerçekleştireceği eylem yasak gerekçesiyle polis engellemesiyle karşılaşınca, dernek önünde basın açıklaması yapıldı.

Kızılay'da Çankaya Belediyesi önünde toplanan Kadın Meclisleri üyeleri "Pinar Gültekin için adalet" talebini dile getirdi. Kadın Meclisleri'nin ardından Ankara Kadın Platformu da basın açıklaması gerçekleştirdi. Eylem sırasında **Kızıl Bayrak** muhabiri de polisin engellemesiyle karşılaştı. Buna rağmen eylemi görüntüleyen **Kızıl Bayrak** muhabiri, diğer basın emekçileriyle birlikte "erkek olduğu" gerekçesiyle alandan çıkarıldı.

EYLEMLER ERTESİ GÜNLERDE DE SÜRDÜ

Kayseri'de 22 Temmuz Çarşamba günü Cumhuriyet Meydanı'nda emekçi kadınlar bir araya gelerek kadın cinayetlerini protesto etti. Türk Kadınlar Birliği Kayseri Şube Başkan Yardımcısı Nilüfer Bıçakçioğlu'nun basın metnini okuduğu eylemde, Pinar Gültekin'in katledilmesine değinildi ve "Bir kez daha haykırıyoruz! Kadınlar öldürülmesin. Kadına şiddet son bulsun. Kanunlar uygulansın!" vurgusu yapıldı.

Çarşamba günü **Bursa** Kadın Platformu da Nilüfer Kent Konseyi önünde eylem yaptı. Kadın Meclisleri'nin de katıldığı eylemde, kadınlar AKP iktidarının politikalarına tepki gösterdiler, İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasını istediler. Bursa Kadın Platformu adına yapılan açıklamada kadın cinayetlerine engel olması gerekenlerin, kadına yönelik şiddeti önleyecek yasaları iptal etmeye çalıştıkları söylendi. Açıklamada "Her fırsatta kadınların kazanılmış haklarına saldıran, çocuk istismarını meşrulaştıran yasal düzenlemeyi önümüze getiren iktidarın erkek egemen, gerici ve cinsiyetçi politikaları kadınlar ve çocuklar için en büyük tehlike haline gelmiştir." denildi. Kadın Meclisleri adına yapılan konuşmada ise, kadın cinayetleri teşhir edilerek, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesi çabaları protesto edildi.

23 Temmuz'da İstanbul Avcılar'da Kadın Platformu'nun çağrısıyla kadınlar yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştirdi. Yürüyüş öncesi yapılan konuşmalarda "Türkiye'de her yıl yüzlerce kadın öldürülüyor ve kadınlar öldürülürken devletin yaptığı tek şey kanunları ve yasaları uygulamamak oluyor. Kadın cinayetleri, kadın düşmanı politikalarla artıyor. İstanbul Sözleşmesi bizimdir, 6284 kadınların kazanımlarıdır. Bizler bu kazanımlarımızdan vazgeçmeyeceğiz. Bir kişi daha eksilmeye tahammülümüz yok!" vurgusu yapıldı. Konuşmalardan sonra Avcılar Marmara Caddesi girişinden Deprem Anıtı'na doğru yürüyüşe geçildi. Çevreden birçok kişinin destek verdiği yürüyüş, basın açıklamasıyla son buldu.

ANKARA VE İSTANBUL'DA FORUMLAR
26 Temmuz günü de eylemler devam

etti, Ankara ve İstanbul'da forumlar gerçekleştirildi. Polis ablukasının dikkat çektiği forumlarda, kadına yönelik şiddet, İstanbul Sözleşmesi tartışmaları üzerine konuşuldu ve mücadeleyi büyütmek için öneriler ele alındı.

Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla Kurtuluş Parkı'nda düzenlenen forumda, İstanbul Sözleşmesi'nin kadınlar için hayati önem taşıdığına vurgular yapıldı. Söz alınıp şiddete, tacize, tecavüze uğrayan kadınların şikayet için gittikleri karakollarda, şikayet etmemeleri yönünde baskıya ve tehdide maruz kaldıklarından söz edildi.

İstanbul Sözleşmesi'nin önemini anlatan, kadın cinayetlerine, tacize ve tecavüze vurgu yapan mitinglerin yapılması, bildirilerin dağıtılması gibi önerilerin de yapıldığı forum mücadele vurgusuyla bitirildi.

İstanbul'da Beşiktaş Abbasağa Parkı'nda yapılacak forum, polisin parkı kapatması üzerine kadınlar Barbaros Meydanı'nda forum düzenledi. Kadına yönelik şiddetin ele alındığı forumda, İstanbul Sözleşmesi'nin etkin bir şekilde uygulanmasının kadınlar için yaşam güvencesi anlamına geldiği ifade edildi. Ayrıca örgütlü kadınlara, kadın siyasetçilere yönelik saldırılar, Rosa Kadın Derneği ve Sosyalist Kadın Meclisleri'ne yönelik gözaltı terörü de kınandı.

"Ankara'ya yürüyüş" gibi pek çok önerinin toparlanması ve İstanbul'da hayata geçirilecek eylem planının örgütlenmesi için bir koordinasyon oluşturularak forum son buldu. Forumun ardından polis 8 kişiyi takip ederek kafelerden gözaltına aldı. Gözaltına alınan kadınlar hastanede işlemlerinin ardından akşam geç saatlerde serbest bırakıldı.

Doğayı ve yaşamı korumak için örgütlü mücadeleye!

Kapitalist sistem, çarklarını döndürebilmek ve ayakta kalabilmek için her alana nüfuz eder. Fabrikalarda işçilerin emek gücünü sömürerek ayakta kalan kapitalizm, tarlada çalışan çiftçinin hakkını gasp eder. İnsanları sömürdüğü yetmiyormuş gibi sınırsız sermaye birikimi için ormanlar, madenler, doğal kaynaklar ve zenginlikler sürekli kapitalistler tarafından yağmalanır. Kapitalist sistem için esas olan toplumun ihtiyaçları değil sermayenin sınırsız birikim ve kâr dürtüsüdür. Sermayenin nüfuz edeceği yeni alan kalmadıkça bu alanların yeniden paylaşımı için kapitalist devletler arasındaki rekabet kızışır. Kapitalist sistemin yeniden sermaye birikiminin önünü açabilmek için savaşlarla tüm doğayı ve canlıları yıkıma mahkum eder.

***

Bugün üretimin geldiği düzeyle insanlığı yok oluşturan sürükleyen kapitalist sistemde, nerede boş bir alan varsa ve canlı yaşamı sürüyorsa kapitalistler hemen oraları rant ve talan açmak isterler. Rant ve talan projelerini hayata geçirmek için binlerce hektarlık ormanları yangınlarla, maden araştırma çalışmaları ile yok ederler. Doğadaki tüm canlılar üzerinden kâr etmek uğruna hayvanların avlanması için ihaleler düzenlerler. “Enerji sağlayacağız” yalanları ile emekçilerin sağlığını, diğer canlıların yaşamını ve doğanın dengesini tehlikeye atacak hidroelektrik santral (HES), termik santral, rüzgâr enerji santrali (RES) gibi santraller inşa etmek isterler.

Türkiye’de de doğaya ve canlı yaşamına düşman olan kapitalistler ve sermaye devletinin dümenindeki AKP-MHP koalisyonu, rant ve talan projelerinden vazgeçmiyor. Geçtiğimiz günlerde Eskişehir’de geyikleri, Dersim’de dağ keçilerini avlayabilmek için yapılan ihaleler gündem olmuş, kamuoyunda tepkiyle karşılanmıştı. Türkiye’nin birçok noktasına doğayı ve insan yaşamını yok eden HES, RES gibi projelerin inşasına devam edilmek istenirken, Karaburun’a RES, Hacibektaşlı köyü ve Loç Vadisi’ne HES yapılması gündemde. Yüzlerce hektarlık ormanların otel inşa etmek için, buna uygun alanın sınırları da belirlenerek bilinçli bir şekilde yakıldığı medyaya yansdı. Geçtiğimiz aylarda Bursa, Ankara,

İstanbul gibi metropol şehirlerde, geçtiğimiz hafta ise Artvin ve Ağrı’da sağanak yağmur rant ve talan politikaları nedeniyle sel felaketine dönüşmüş, insanların yaşamlarına mal olmuştu. Geçtiğimiz yıl büyük tepki toplayan ve hâlâ da direnişin sürdüğü Kazdağları’nda altın madeni için yüz binlerce hektarlık orman talan edildi ve Alamos Gold adlı şirket hâlâ bölgedeki işgalini sürdürüyor. AKP-MHP rejimi ise sermayeyi korumak için valiliğini, askerini, polisini seferber ederek direnişe saldırıyor... Türkiye’deki güncel bu örnekler, kapitalizmin doğaya, insan yaşamına ve diğer tüm canlılara nasıl tehdit oluşturduğu gözler önüne seriyor.

Kapitalistler daha fazla kâr ve zenginlik elde edebilmek için, insana, doğaya

ve tüm canlılara hoyratça davranıyor. Kapitalistlerin zenginlik arzusu insanlığı ve doğayı yok oluşturan sürükleyici. Kapitalistler ve onların siyasi iktidarları yaşamın her alanında birlikte hareket ediyor ve tüm insanlığı birlikte yok oluşturan sürükleyiciler.

Doğaya ve canlı yaşamına sahip çıkan bizlere ise tek bir seçenek kalıyor: Tüm bu sorunların kaynağı olan kapitalist sisteme karşı örgütlü bir şekilde mücadele vermek, rant ve talan projelerine ‘dur’ demektir. Doğayı ve yaşamı savunabilmek bizlerin mücadelesi ile olacaktır. Yaşanabilir özgür bir dünya istiyorsak bunun için örgütlü mücadeleyi büyütmeliyiz.

K. SÖNMEZ

Kazdağları direnişinin 1. yılı için 25 Temmuz’da Çanakkale’ye gitmek isteyen gruba polis saldırmış 9 kişi gözaltına alınmıştı. Ertesi gün Kazdağları İstanbul Dayanışması’nın çağrısı ile Kadıköy’de eylem gerçekleştirildi.

“Gözaltılar, tutuklamalar, baskılar bizi yıldırılmaz!” sloganının sıkça atıldığı eylemde “Alamos’u tahliye et” ve “Doğa kazanacak, yaşam kazanacak, Kazdağları kazanacak” pankartları açıldı.

Eylemde ilk olarak Munzur Çevre Derneği adına söz alındı. Tutuklu bulunan Munzur Çevre Derneği Başkanı Ali Ekber Barbağaç ve Özkan Arslan hatırlatıldığı konuşmada “Doğayı savunmak suç değildir” denilerek özgürlük talep

“Her yer Kazdağları her yer direniş!”

edildi.

Ardından HDP Milletvekili Oya Ersoy söz aldı. Oya Ersoy konuşmasında “Sermayenin iktidarına karşı yaşamı ve haklarımızı savunuyoruz. Bir avuç sermayenin çıkarı için ormanları, havayı, suyu hedef haline getirdiler ve katlediyorlar. Bu ülke onların değil bizlerindir.” dedi. Konuşmaların ardından basın açıklaması okundu.

Açıklamada “Kazdağları’nda başlat-

tığımız nöbetin 1. yılında bir aradayız. Yaklaşık 9 aydır ruhsatsız bir şekilde orada bulunmaya devam eden Alamos Gold şirketine karşı oraya tekrardan giderken durdurulduk.” denilerek gözaltıların derhal serbest bırakılması talep edildi. Açıklamanın devamında şu vurgu yapıldı: “Artvin Cerattepe’den Alakır Nehri’ne; Efemçukuru’ndan, Munzur’dan Amanos Ormanları’na; Hasankeyf’ten Murat Dağı’na, Kaz Dağları’ndan Erzincan’a kadar

nerede her dağın başında, her dere kenarında bir doğa katliamı ve o katliama direnen, suyunu doğasını koruyan yaşam savunucuları var. Bunun için Kazdağları direnişi sadece Kazdağları için değildir artık. Baskı altında tutulmaya çalışılan tüm ekoloji mücadeleleri için de bir umuttur. Kazdağları’ndan yükselen ses, sular altında bırakılan Hasankeyf’in çığlığıdır da... Tüm yeryüzü evimizdir!”

Eylem boyunca “Her yer Kazdağları her yer direniş!”, “Bu daha başlangıç mücadeleye devam!”, “Kazdağları’ndaki sincaplar yalnız değildir!” ve “Nehirler, ormanlar sermaye değiller!” sloganları atıldı.

**Adı ve eseri Karl Marx'la birlikte
yüzyıllar boyu yaşayacak!..**

***Friedrich Engels'i
ölümünün 125. yılında
saygıyla anıyoruz...***